Petak, 11. septembar 2026.

[Javna sednica]

[Završne reči]

[Optuženi učesvuju u postupku putem video-konferencijske veze]

--- Po početku zasedanja u 9:30h

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Molim da se najavi broj predmeta.

SUDSKI SLUŽBENIK: [Prevod] Dobro jutro, časni sude.

Ovo je predmet broj KSC-BC-2023-12, Specijalizovani tužilac protiv Hashima Thaçija, Bashkima Smakaja, Isnija Kilaja, Fadila Fazliua i Hajredina Kuçija.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Vidim da su strane u postupku u sastavu manje-više kao juče.

G. HAFETZ: [Prevod] Da. Isto kao i juče. Jedina razlika je u tome što sa nama u našem timu nije Ella Palsenberg.

G. YOUNG: [Prevod] Sa naše strane, u našem timu je i gđica Daphne Yuqing Liu

G. EDWARDS: [Prevod] A, s nama su g. Omar Soliman i g. Berisha, [ako je dobro -- dobro čuo] [kao što je prevedeno]. Trenutno nije tu, ali će nam se pridružiti kasnije.

G. REES: [Prevod] A što se tiče tima Smakaj, sastav je isti, osim što s nama nije gđica Matilda Falchetta Hainsworth

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Vidim da putem video-konferencijske veze pretres prate optuženi.

G. Rees, imate reč.

G. REES: [Prevod] Sada ću govoriti o samoj suštini teze tužilaštva i koje se reči pripisuju g. Smakaju. Glavna teza tužilaštva, što se tiče g. Smakaja je da je bio prisutan kada su izgovorene reči, pojednostavi, nemoj da pomeša stvari. Tako su oni otvorili svoje izvođenje dokaza. Juče, tužilaštvo je pripisalo reči "nemoj da teoretišeš," takođe njemu

Taj navod ne predstavlja uputstvo da treba da se utiče na svedoka. Da li tužilaštvo kaže, da je trebalo da svedoci nešto pomešaju u svom svedočenju? Da li ima nečega neprimerenog u rečima? Reci mu da pojednostavi, da ne pomeša stvari, koje su navodno izgovorene u [kao što je prevedeno] g. Smakaju, ili kada je rečno "nemoj da teoretišeš," da li kako tužilac kaže, te reči su na neki način kompromitovale mogućnost tužilaštva i ovog suda, da krivično -- da vide krivičnu istragu i krivično gone. I da osiguraju relevantne i verodostojne svedoke. Ta uputstva "budu kratak, budi jasan.", to su uputstva koja se rutinski daju širom sveta svim svedocima. Daju ih i sudije i advokati i prijatelji i članovi porodice širom sveta. To su uputstva koja odgovaraju mogućnosti tužilaštva i ovog suda, da efikasno vode istragu i krivično gone za izvršena krivična dela, tako što će osigurati relevantne i verodostojne is -- iskrene svedoke.

Pored toga, nema nikakvih dokaza o tome, da je g. Smakaj rekao bilo kom svedoku da nešto pojednostavi, pomeša, ili da

je na bilo koji drugi način razgovarao o svedočenju nekog svedoka. Naprotiv, dokazi koji su neosporeni, pokazuju da g. Smakaj nije uradio ništa od svega toga.

Svedok broj 2, g. Zyrapi, je u više navrata rekao tužilaštvu, da kada je bio u kontaktu sa optuženima, on ništa nije uradio, nije bilo ničega što bi sprečilo g. Smakaja i g. Zyrapija, dugogodišnje prijatelje i kolege, da porazgovaraju i da se sastanu, i oni nikada nisu razgovarali o njegovom svedočenju. I g. Smakaj mu nikada nije pokazao nikakav dokument u vezi sa time.

Tužilaštvo nije pokazalo da je g. Smakaj učestvovao u relevantnim delovima audio snimaka, koji su P108 i P110. Odbrana tvrdi, da tužilaštvo nije iznelo nikakve dokaze u pogledu tačke 12, a to je pokušaj ometanja postupka, a što odgovara dogovaranju, planiranju i organizovanju sa nekim drugim licem, da se izvrši krivično delo, što predstavlja kršenje člana 401(2) KZK-a.

U tom članu se kaže da kada neko sa drugima se udruži, kako bi dao uputstvo ili pokušao da spreči službeno lice da obavlja službene dužnosti, takvo ponašanje je kažnjivo.

U optužnici koje je tužilaštvo podiglo, se ne navodi krivično delo pokušaja, ali se poziva na član 35 KZK-a, gde se kaže:

"Ko god pristane sa jednim ili više lica da izvrši krivično delo, i da značajan doprinos izvršenju krivičnog

dela, biće kažnjen shodno odredbama zakona. Dakle, kad je reč o članu 35, tu se govori o značajnom doprinosu izvršenju krivičnog dela, ali taj doprinos ne mora biti krivično delo samo po sebi. Zaustavimo se tu.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Prevodiovac [sic] -- vas mole, g. Rees da usporite.

G. REES: [Prevod] Hvala što ste me podsetile [sic] -- [kao što je prevedeno].

Dakle, zaustavimo se ovde. U članu 35 se kaže da je izvršno značajno delo ka -- izvršenju -- u smislu izvršenja krivičnog dela. Dakle, mora postojati taj značajan priprav [sic] -- pripremni korak koji je izvršen, ali to ne znači da su izvršena krivična dela sama po sebi. Dakle, mora postojati više od tog minimalnog suupstantivnog pripremnog koraka, ali vratiću se na to kasnije.

Član 35(2) kaže da, kad je reč o dogovoru, taj supstantivni pripremni korak može biti dovoljan, pored samog dogovora, ali to se mora protumačiti zajedno sa članom 27 jan [sic] -- (1) KZK-a. Zašto? Zato što taj član 27(1) KZK-a je jasan i izuzima pripremu krivičnog dela, uključujući dogovor, planiranje ili organizovanje sa drugim licem da se izvrši krivično delo, kao osnov za krivičnu odgovornost. Osim, ukoliko krivično delo je takvo da eksplicitno predviđa pripremu kao vid krivične odgovornosti.

"Ko god je imao takav umišljaj, biće kažnjen na osnovu

zakona."

Zaustavimo se tu. To znači da imate nekog ko sam priprema krivično delo, ili pak to radi zajedno sa makar još jednim licem, koje je pristalo da pripremi izvršenje krivičnog dela.

Član 401 KZK-a, po kom se tereti u stavu 12 -- u tački 12 optužnice g. Smakaj, ne govori eksplicitno o pripremi kao osnovi za krivičnu odgovornost, tako da mi smatramo da član 27(1) KZK-a, izuzima krivičnu odgovornost za dogovor planiranje i organizovanje sa drugim licem da se izvrše krivično delo protivno članu 401(2) KZK-a.

Ukratko, priprema je samostalni čin koji je dovoljan -- na [kao što je prevedeno] za krivičnu odgovornost jednog lica i to može biti osnov i za krivičnu odgovornost zajedno sa još jednim licem na osnovu člana 35, ali u oba slučaja, kada dokazi ne pokazuju ništa više od toga da je izvršen pripremni korak -- izvršen pripremni korak, ali i da nije izvršeno krivično delo, onda i član 35 i član 27 se ne mogu primeniti, kada je optužba da je izvršen -- da je sklopljen dogovor, osim ukoliko ta priprema nije konkretno bila sastavni deo krivičnog dela za koje se tereti. U protivnom, član 27, se zapravo izbegava primenom člana 35, a to ne može tako biti.

U ovom slučaju, a mislim da niko ne tvrdi suprotno, tužilaštvo nije izvelo nikakve dokaze koje predstavljaju bilo šta više od dogovora, planiranja ili organizovanja sa drugim licem, izvršenja krivičnog dela, čime se krši član 401(2) KZK-

a, ko god da je bio prisutan tokom relevantnog razgovora.

Kao dogovor ili organizovanje sa nekim drugim licem, je isključeno kao krivični osnov za krivičnu odgovornost, osim ukoliko je to konkretno bilo navedu [sic] -- u sa -- navedeno u samom krivičnom delu, a o tome onda g. Smakaj treba da bude oslobođen optužbi pod tački 12.

I još nešto. Kad je reč o pristupu tužilaštva konceptu dogovora, i koracima koji su potrebni pored same činjenice da je sklopljen dogovor, tužilaštvo kaže, da je dovoljno da se upusti u delovanje s ciljem ometanja službenih lica, i da nije potrebna da su službena lica zaista i ometena na osnovu člana 401 i ja se slažem s njima u tom pogledu

Ali ono što se zapravo u ovom predmetu iznosi je sledeće. Dakle, nema mogućnost, sposobnost da ometa službeno lice. Dakle, sama činjenica da je dobio poveljive informacije, a da ništa nije uradio u smislu ometanja službenog lica, to ne funkcioniše. Dakle, pored mogućnosti da ometa službena lica, mora još nešto biti urađeno.

Jednostavno voditi razgovor sa pritvorenim licem, kako se kaže da je to g. Thaçi i da su oni govorili šapatom, a da ništa više nije urađeno, ne predstavlja mogućnost ometanja službenog lica.

Činjenica da je bio u kontaktu sa g. Zyrapijem, između dve posete g. Thaçiju, a da ništa više nije uradio, ne predstavlja mogućnost ometanja službenog lica. Puko

razgovaranje o jednom dokumentu sa g. Thaçijem, ako se to uopšte i desilo, koji je možda bio na računaru g. Thaçija, ne predstavlja mogućnost ometanja službenog lica.

I preuzimanje dokumenata i [kao što je prevedeno] pritvorskog objekta i ostaviti ga u privatnom vozilu, a da se ništa nije s tim desilo dalje, to ne predstavlja mogućnost ometanja službenog lica.

Niko ne kaže da sve -- da svi koraci moraju biti izvršeni, kako bi se izvršilo ometanje, ali tužilaštvo je navelo ove korake, kao osnov za njihovu tezu kao *actus reus*, pokušaja ometanja i na osnovu toga terete g. Smakaja, ali ne iznose ništa više da je on -- u pogledu toga da je on imao mogućnost ometanja službenog lica.

Pogledajmo sada drugu tačku, tačku 13 koje [kao što je prevedeno] se tereti g. Smakaj. On se tereti za pokušaj krivičnog dela kažnjivog po članovima, suprotno članovima 21, 33, 39 KZK-a. U tom članu se kaže da ko god se ogluši o odluku nalog nekog suda Republike Kosova, biće kažnjen.

Iz člana 393, stav 1 proiz [sic] -- vidimo da nije jasno o kakvoj se odluci ili preudi radi. Da li se tu govori o sporazumu između strana ili u pogledu neke -- neke prakse rada ili kršenja nekog zakona, propisa u pogledu pritvorskoj je -- jedinici.

U članu 393(2) se govori konkretno o nalozima na koje se poziva na tački 13 optužnice i u optužnici se kaže, da se g.

Thaçi oglušio o naloge suda, u predmetu, odn. u odluci KSC-BC-2020-06 odn. u predmetu 2006 [kao što je prevedeno] i da je g. Smakaj njemu pomag [sic] -- pomogao, oglušivši se o naloge iz F8054 [kao što je prevedeno].

Tužilaštvo je moralo da dokaže da je postojao umišljaj pružanja pomoći i da je optuženi znao da postoje nalozi suda iz F8054 [kao što je prevedeno], ali čak i ako nije detaljno poznavao sam sadržaj, bez obzira da li je detaljno ili ne poznavao sadržaj tog -- te odluke, ali ja ću reći sledeće: niko ne spori da nema dokaza o tome da je g. Smakaj znao za bilo kakav nalog suda iz predmeta 06, konkretno iz F8054 [kao što je prevedeno], a kamoli da je znao koji je sadržaj tog naloga.

Optuženi i konkretno g. Smakaj, ne mogu biti osuđeni da su sa umišljajem pomagali u nepoštovanju naloga, za koji nisu uopšte ni znali.

Nedovoljno je stoga utvrditi krivicu po tački 13, da su optuženi znali, kako se kaže u završnom podnesku tužilaštva, kada su prvi put pokušali da definišu svoju tezu, da su dobili poverljive informacije od g. Thaçija, na koje nisu imali pravnom okviru ovog suda, u skladu sa uputstvom o radu ovoga suda i koje se odnosi na pritvorenike u pritvorskom objektu. Zato što se krivično delo nepoštovanja suda odnosi na presudu bilo kog suda, a ne prevazilazi okvir ovog suda.

Dakle, sledi da nije dovoljno utvrditi da je optuženi bio

svestan, da kao posledica njegovog delovanja, može doći do propusta da se poštuju konačne odluke ovog suda i da su pristali time na takav rezultat. Zašto? Zato što u optužnici protiv ovih opu -- optuženih, navodno nepoštovanje pravila unutar konkretnih naloga iz odluke 2020-06-F008054 [kao što je prevedeno], implicitno je da je ovo poslednji pokušaj da se proširi obim teze tužilaštva, nakon što je završen dokazni postupak i tužilaštvo prihvata da oni nisu podneli bilo kakve dokaze sudu da je g. Smakaj bio svestan, bio svestan postojanja sudskih naloga. G006054, kao što tvrde u optužnici.

U njihovom završnom konsolidovanom odgovoru na završni podnesak odbrane, tužilaštvo tvrdi da pomaganje u delima koja vode do nepoštovanja suda, ne nalažu da se i primi taj sudski nalog, ili da se za njega neposredno zna od osobe koja pruža tu pomoć. Ja nemam nikakav problem s tim. Nije potrebno da osoba koja pomaže zna da je prekršen sudski nalog, bez obzira da li su ga oni primili ili ne, bar indirektno.

Dakle, ono što se mora dokazati, je ono što je tužilaštvo navelo u stavu 50 njihovog konsolidovanog odgovora, a to je da se mora dokazati svest, da ono što se radi da bi se pomoglo u tom delu, stvarno predstavlja i kršenje, međutim, nije nužno da ta osoba bude upoznata i sa samim tekstom naloga. Dakle, ja ću ostaviti po strani pitanje saznanja o samom tekstu drugima, ali slažem se da se mora dokazati da je lice bilo svesno da dela u kojima daje svoju pomoć, predstavljaju kršenje naloga,

u ovom slučaju, F008054. Dakle, tužilaštvo konačno se u nekim stvarima poklapa sa našom tezom, imajući u vidu da su oni prihvatili da je potrebno da dokažu to o čemu sam govorio, a da nema dokaza da je g. Smakaj bio svestan toga, čak ni da je bi -- znao da postoji nalog o kome smo govorili. Dakle, iako zanemarimo to da li je njemu bio poznat tekst naloga ili ne, tužilaštvo nije uspelo u tom smislu da dokaže da je u okviru pomoći izvršeno i nepoštovanje suda po tački 13.

Dakle, to je nešto o čemu se govori u 2020-06-F00854. Dakle, kažnjiva konsekvenca koja se navodi u optužnici, je u stvari kršenje naloga 2020-06-F00805 i 4, konkretno.

E, sad, da li je pređen prag koji se navodi u članu KZK 393, a to je nešto što tužilaštvo pokreće u svom konsolidovanom odgovoru, međutim, niko se nije bavio time da li je ta granica postavljena putem zakona i da li se radi o tome da li je postojalo ili nije saznanje o konkretnim nalozima u svakom pojedinačnom -- u svakoj pojedinačnoj tački optužnice, po članu 393. Ja to nisam pokrenuo i mislim da je upravo to ono što stoji u zakonu. U svakom slučaju, postavljeni su kriterijumi u ovom slučaju od strane samog tužilaštva, i na osnovu optužnice. Dakle, u tom smislu, tužilaštvo je o -- o -- obavezuje njihov sopstveni standard.

Časni sude, treba da potpuno oslobodite g. Smakaja od svih tačaka optužnice, iz razloga koje sam upravo naveo.

I na kraju, časni sude, mogu da kažem i ovo, obratiću vam

se u vezi izricanja kazne vrlo nevoljno, zato što ja smatram da ne treba od optuženih tražiti da se bave pitanjem kazne kada još uvek nije utvrđen -- na [kao što je prevedeno] njihova krivica ili nevinost. Pošto sam to rekao, a znam da ste o tome doneli odluku, ja u stvari u ime svog klijenta hoću da kažem da je on nevin.

Takođe, smatram da nije baš prikladno da se to radi, zato što to onda mene dovodi u situaciju da se bavim i tezama ostalih optuženih, a prihvatam da je pitanje njihove nevinosti ili krivice, još uvek nerešeno. Dakle, bilo šta što bih ja sada rekao, bi se moglo shvatiti, da se ja donekle slažem sa tezama tužilaštva u odnosu na te optužeene. Međutim, neusklađenost i nesrazmernost kazne je važan princip prilikom izricanja kazne i u predmetu kao što je ovaj, gde ima nekoliko ptuženih, to je nešto što se ne može ignorisati.

Dakle, ukratko, baviću se tim pitanjem i pitanjem nesrazmernosti.

G. Smakaj nije prethodno osuđivan, kao što je tužilaštvo i navelo u svom završnom podnesku. Oni tvrde da to što nikad nije bio osuđivan ranije, nije relevantno. Time ono u stvari idu sup -- suprotno od utvrđene sudske prakse, u svim sudskim sistemima, domaćim i međunarodnim. Ono što tužilaštvo radi, je da povezuju nedostatak ili odsustvo prethodnih osuđujućih presuda, sa dodatnim pitanjem pozitivnih dobrih karakteristika. To nije isto. To što lice prethodno nije

osuđivano se prihvata u celom svetu kao faktor koji treba uzeti u obzir kao olakšavajući faktor, treba mu pridati odgovarajući značaj od strane sudije koji izriče kaznu i to mora da se uzme u obzir.

Dakle, ja se pozivam na praksu Kraljevskog suda, zatim smernice za kažnjavanje brit [sic] -- Engleske i Velsa i njihovo objašnjenje zašto to što lice prethodno nije osuđivano se uvek smatra kao olakšavajućom okolnosti. I da to zaslužuje da se i tome prida odgovarajuća važnost.

Pitanje da li je optuženi -- da li ima pravo na beneficije zbog dobrih karak -- karakternih crta, nije isto, kao olakšavajuće okolnosti koje bi bile po -- rezultat odsustva prethodnih presuda. Dakle, ne može neko imati pravo na nekakvu povlasticu, zato što je dobar -- ima dobre kara [sic] -- dobar karakter, čak i ako mu se ne uzme u obzir to što prethodno nije osuđivan. Dakle, optuženi može da utvrdi da postoje drugi aspekti koji su karakteristični, koji su pozitivni, koji zaslužuju da se uzmu u obzir, kao što su ra -- recimo rad u dobrotvorne svrhe itd. i to se mora uzeti u obzir.

U slučaju g. Smakaja, ja zastupam i jednu i drugu tačku. On ima pravo da mu se prizna to što prethodno nije osuđivan, a isto tako treba odbaciti tvrdnju da -- ne treba odbaciti tvrdnju da je on osoba sa dobrim karakternim osobinama. Dakle, vama je poznat njegov istorijat.

Časni sude, takođe može -- mora uzeti u obzir da -- da li je bilo ometanja ili nije. To je nešto što se ne navodi. On se ne tereti za bilo kakav uticaj na vršenje pravde. Dakle, to je vrlo bitan, značajan faktor, koji se mora uzeti u obzir i mora se koristiti da bi se umanjila kazna.

Čak i na osnovu teza tužilaštva, ne može se reći da u slučaju da je optuženi iskoristio sve moguće mere koje su mu na raspolaganju da -- da bi pokušao da izvrši opstrukciju, čak i na osnovu teza tužilaštva, ovde se jednostavno radi o razgovoru, o diskusijama, o uzimanja dokumenta iz pritvorskog objekta, ostavljanju istog u automobilu više od mesec dana, a nikad nije bilo govora o sadržaju tog dokumenta sa relevantnim svedokom, čak i ako je prema tužilaštvu on imao mnogo prilika da to uradi.

Dakle, čak i ako tužilaštvo može da iznese argument da je utvrđena krivična odgovornost, a iz gorenavedenih razloga, ja mislim da oni ne mogu to da urade, očigledno je da se optuženo vrlo brzo povukao. Dakle, to je još jedan značajan olakšavajući faktor, koji zahteva blažu kaznu, ako je bude.

Što se tiče pitanja nepoštovanja suda, on se tereti samo za pomaganje, a časni sude, zna da prema zakonu pomaganje može da bude smatrano olakšavajućom okolnosti, zbog čega bi se mogla izreći blaža kazna, nego da je baš i izvršio konkretno delo. Dakle, želim da se bavim sa nekakvim otežavajućim okolnostima, koje je tužilaštvo navelo u odnosu na drugog

optuženog, koje je u slučaju g. Smakaja apsolutno ne stoje. Ja to kažem, zato što vi znate, da se ja -- neću se konkretno baviti optuženim, zato što mislim da to nije prikladno u ovoj fazi, da ja budem u tom -- toj poziciji, ali vi ste dali mišljenje ili odgovorili na odgovor Smakaja na podnesak tužilaštva, od stava 31 nadalje. Dakle, pravda je princip gde je pravičnost jako bitna i ja moram da se bavim tim nekim pitanjima, kako bi javnosti bilo jasno, kako tužilaštvo pristupa ovom pitanju.

Tužilaštvo je navelo da u vezi jednog od optuženih, postoji određeni broj otežavajućih okolnosti, zbog kojih je njegovo ponašanja posebno ozbiljno, bez obzira da li je to tačno ili nije, oni u slučaju g. Smakaja apsolutno ne stoje. On nije bio član bilo kakvog tima odbrane. On je bio jednostavno obični posetilac. Drugim rečima, g. Smakaj nije imao pri -- pristup -- ne tvrdi se da je imao pristup materijalima i pravnim dokumentima.

Ne kaže se da je g. Smakaj pristao da kontaktira nekoliko svedoka u vezi njeg -- njihovih svedočenja u predmetu broj 6. Gosp -- ne tvrdi se da je g. Smakaj imao direktna saznanja o protokolu u predmetu 6, iz razloga koje sam već naveo. Dakle, nema nikakvih dokaza da je on uopšte znao za to. G. Smakaj nije pristao -- pri -- priznao da je bio u kontaktu sa jednum od svedoka, kako bi razgovarao o njegovoj [sic] -- u mom svedočenju. Gos [sic] -- ne tvrdi se da je g. Smakaj

iskoristio svoj privilegovani pristup poverljivim materijalima, niti prekršio svoju profesionalnu etiku, i ne tvrdi se da je on konkretno kontaktirao drugog svedoka po sopstvenoj inicijativi, čime bi direktno kršio protokol iz predmeta broj 6.

Ja spominjem ove otežavajuće okolnosti koje se odnose na jednog drugogo optuženog, a time ne želim da kažem da se ja s njima slažem ili ne, ali tvrd -- tužilaštvo tvrdi da su to elementi zbog kojih su krivična dela u ovom predmetu posebno teška. Međutim, tužilaštvo zaključuje da je prikladna zatvorska kazna od devet meseci za tog optuženog, a traži tri godine zatvora za g. Smakaja, čiji je -- koji se ne tereti za tako teške -- teška krivična dela prema tužilaštvu.

Dakle, tužilaštvo ne tvrdi da je g. Smakaj iskoristio svoj status advokata i člana tima odbrane, za jednog drugog optuženog, niti da je bio voljan da 'targetira' najmanje tri svedoka, ili pokušao dikretno da prekrši protokoll koji se odnosi na predmet broj 6. Njegovo ponašanje prema tužilaštvu nije baš mnogo drsko niti ozbiljno, u poređenju sa onim drugog optuženog.

Zahtev tužilaštva za jedinstvenu kaznu za g. Smakaja, ako bude osuđen od tri godine zatvora, kada bi se poredilo sa kaznom od 9 meseci zatvora za optuženog za koga kažu da je njegovo ponašanje ili njegovo delovanje bilo posebno ozbiljno, bi stvorilo jedan nesklad i bilo bi potpuno nepravedno.

Mi smatramo, da bi to bilo potpuno pogrešno, i da ako bude izrečena kazna za g. Smakaja, u poređenju sa kaznama za druge saoptužene, za koje tužilaštvo tvrdi da su njihovi prekršaji mnogo ozbiljniji, bi trebalo da bude najmanja moguća koju statut predviđa.

Ja to ponavljam, zato što kad je reč o g. Smakaju, tužilaštvo je njega stavilo zajedno sa ostalima i optužilo da je svaki od optuženih učestvovao u šemi da se vrši uticaj na svedočenje nekoliko svedoka tužilaštva, uključujući i žrtve svedoke, međutim, to nije slučaj. Dakle, oni n -- nisu tako teretili g. Smakaja, koji je optužen samo pod dve tačke, tačka 13 -- tačka 12 i tačka 13. Dakle, oni ga terete za vršenje uticaja na svedoka, u smislu pokušaja ometanja svedoka 2. To je svedok koji nije žrtva, a to jeste razlika koju takođe navodi i tužilaštvo. Oni kažu da postoji važna bitna razlika između žrtava svedoka i svedoka koji nisu bili žrtve. U slučaju g. Smakaja, radi se o jednom svedoku koji nije bio žrtva.

Dakle, nema nikakvih dokaza da je on svesno zanemario sudske naloge i nije ih poštovao. Suština teze tužilaštva je da je optuženi znao za pravila u pritvorskoj jedinici i da ih je prekršio. Oni to tako formulišu u svom završnom podnesku. Ja smatram da to znači da njega treba osloboditi optužbi, ali ako g. Smakaj bude osuđen po tački 13, mora da se uzme u obzir olakšavajuća okolnost, da on nije imao saznanja o sudskim

nalozima, dakle nije svesno kršio pravila pritvorske jedinice.

Takođe moram da ukažem na to s obzirom da je tužilaštvo strpalo optužbe protiv g. Smakaja u isti koš sa svim drugim optuženima, što je pristup koji je neprikladan kada je reč o g. Smakaju, a i kada je reč o svim drugima, jer su optužbe ipak odvojene za svakoga od njih, tako da ih treba i razmotriti odvojeno, optužbe protiv g. Smakaja ne odnose se na značajan vremenski period, sudeći po datumima navedenim u 12. i 13. tački optužnice. U pitanju je kratak period koji je ograničen najviše na otprilike 6 nedelja, mada je u stvari takav slučaj da činjenice koje tužilaštvo iznosi sugerišu još mnogo kraći period, otprilike od 9. septembra do 7. oktobra, dakle nešto manje od mesec dana.

G. Smakaj takođe nije optuženi ni za učešće u nekom koordinisanom planu da se utiče na iskaz više svedoka tužilaštva tokom perioda od više meseci i to ponovo moram naglasiti jer tužilaštvo drsko tvrdi tako nešto u svom podnesku. U pitanju je dakle jedna jedina tačka optužnice, koja se odnosi na pokušaj ometanja i odnosi se na samo jednog svedoka tokom nekoliko nedelja.

U obzir treba uzeti i prirodu ovih optužbi, odn. radnji optuženog i činjenicu da nije došlo do nekog konkretnog ometanja, da čak iako se prihvati da je postojao određeni dogovor, da se g. Smakaj brzo povukao iz toga, da je samo pružao pomoć, a to odražava i argument o disparitetu koji sam

pominjao na osnovu izjašnjenja tužilaštva. Naše izjašnjenje je dakle da bi eventualna kazna, ukoliko bi bila izrečena g. Smakaju, mogla da iznosi maksimalno 12 meseci zatvora. Svaka druga kazna predstavljala bi grubo i nepravično nesrazmerno kažnjavanje, ukoliko se uporedi sa kaznama koje se kaž [sic] -- traže za druge optužene, za čije se radnje, odn. krivična dela tvrdi da su teška, a moguće je i postojanje niza otežavajućih faktora za koje se ovaj optuženi ne tereti.

G. Smakaj je u pritvo -- proveo određeno vreme u pritvoru u skladu sa poglavljem 4 pravilnika i mi tvrdimo da je proveo u pritvoru oko 400 dana, nešto više od godinu dana. Pravilo 163(6) nalaže da se vreme provedeno u pritvoru mora uračunati u eventualno izrečenu kaznu. Dakle, rezultat bi po našoj tvrdnji bio, da ukoliko bi g. Smakaj i bio osuđen, a mi tvrdimo da on ne bi trebalo da bude, ali čak i kada bi bio, po jednoj ili obe tačke optužnice protiv njega, onda bi se trebalo uračunati vreme koje je već proveo u pritvoru.

Iz razloga koje sam već izneo, zahvaljujem vam na vremenu koji ste mi dodelili, časni sude, i naglašavam još jednom da g. Smakaja treba osloboditi obe tačke za koje se tereti. Hvala, časni sude.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Hvala, g. Rees.

Sada je na redu g. Edwards.

G. EDWARDS: [Prevod] Dobar dan, časni sude.

Pre šest i po meseci, ovaj predmet je počeo 27. februara,

a u ime g. Kilaja, ja sam izneo kratk5o uvodno izlaganje. Ništa se od tog datuma nije promenilo, kada je reč o dokazima koji postoje protiv g. Kilaja. Sve što sam rekao 27. februara u vezi sa nesuštastvenom prirodom dokaza protiv g. Kilaja, i danas važi.

Teze tužilaštva kojima oni terete g. Kilaja, mogle bi u najboljem slučaju da imaju za posledicu osuđujuću presudu, da nema jedne nezgodne istine, a to je da je posle sastanka u pritvorskom objektu, dana 6. oktobra 2023, g. Kilaj otputovao natrag na Kosovo u svoj porodični dom i da je nastavio da vodi nenametljivo svoj privatni život.

Mi smo više puta usmeno izneli, a ponovili smo to i u našim pismenim izjašnjenjima, a ja sam to rekao tokom uvodnog izlaganja u februaru ove godine, da ne prihvatamo ništa, ni jedan element kada je reč o pouzdanosti tajnih snimaka i tačnosti transrkipata iz razloga koje su već objasnile moje cenjene kolege, branioci g. Thaçija i g. Smakaja. Međutim, šta god da zaključite, časni sude, u vezi sa činjenicama na kraju, u vezi sa rečima koje je navodno izgovorio g. Kilaj i koje su bile upućene njemu tokom te posete u pritvorskom objektu, pošto je napustio pritvorski objekat, on apsolutno ništa nije uradio što bi bila posledica toga.

On nije stupio u kontakt ni sa jednim svedokom. Nije poslao *emailove* ni jednom svedoku, nije poslao tekstualne poruke ni jednom svedoku, nije razgovarao ni sa jednim

svedokom, niti se sastao sa bilo kojim svedokom.

A ipak, u 14. tački optužnice, g. Kilaj tereti se nizom načina na koje se tvrdi da je on pokušao da ometa odvijanje postupka, odn. da utiče na svedoke.

Tužilaštvo je juče tvrdilo da nema mnogo razlike u tome da li je jedan optuženi zaista uspeo da izvrši ometanje ili čak i stupio u kontakt sa nekim svedokom, da je to irelevantno, ali u suštini, oni tvrde da odbrana na tome insistira i da samo simulira svoje argumente, ali mi tvrdimo da ništa ne može biti dalje od istine.

Činjenica je da g. Kilaj nije čak ni stupio u kontakt ni sa jednim svedokom posle sastanka od 6. oktobra. Ta činjenica je veoma relevantna, zato što pokazuje da on nije imao nameru ni umišljaj da izvrši ometanje.

Ma kakav zaključak da izvedete u vezi sa razgovorom između g. Kilaja i g. Thaçija, ovaj predmet svodi se na samo jednu stvar, a to je nešto što ću zatražiti od vas da imate na umu kada budete razmatrali odluku u ovom predmetu. Dela ili nedostatak dela u ovom predmetu, govori više od reči.

G. Kilaj nije kontaktirao ni jednog svedoka, jer on sasvim jasno nije imao nikakvu nameru ni da kontaktira bilo kog svedoka, a nije imao nameru da kontaktira svedoke, jer nikada nije nameravao ni da ometa službeno lice u vršenju službene dužnosti, kao što mu se stavlja na teret u 14. Tački optužnice.

Postoji jedna stvar oko koje se slažemo sa tužilaštvom, a to je, da je ovaj predmet vrlo jednostavan kada je reč o činjenicama. To smo i mi izneli u svojoj uvodnoj reči, jer činjenice ovog predmeta nisu komplikovane. U pravnom pogledu, s druge strane, ima određenih komplikacija i zato sam zahvalan. G. Holmesu koji je posebno specijalizovan na pravna pitanja, i on će se na to osvrnuti, posle mog uvodnog izlaganja.

Takođe ste čuli da tužilaštvo pridaje veliki značaj poseti g. Kilaja pritvorskom objektu dana 2. februara 2013. Godine, dakle nekih osam meseci optužbi iz optužnice. I tužilaštvo želi da vas navede na zaključak da to samo pojačava njihova zaključak u vezi sa umišljajem g. Kilaja, koji je navodno postojao još tada, u februaru. Mi tvrdimo da to nije tačno. Tvrdimo da dokazi koji se odnose na tu posetu iz februara, mogu da se sumiraju u jednoj jedinoj reči, a ta reč je "spekulacija." Kada se spekulacija isključi iz cele računice, onda je jasno, časni sude, da ta poseta iz februara uopšte ne ide u prilog zaključaka tužilaštva.

Uskoro ćemo sasvim jasno objasniti koliko su značajni ti dokazi koji se odnose na posetu iz februara.

G. Kilaj je u trenutku kada je privremeno oslobođen, proveo 565 dana u pritvoru pre suđenja. To je bio period između njegovog 1. Hapšenja, 2. novembra 2023, do datuma, kada je prvi put bio privremeno oslobođen 15. maja 2024, a zatim

ponovo, sledećeg hapšenja, 5. decembra 2024 i datuma kada je privremeno pušten na slobodu na osnovu vaše odluke, časni sude, a to je bilo 10. decembra 2025.

U stavu 231 našeg završnog podneska, mi smo proračunali da je on u pritvoru proveo 546 dana, ali iskoristio bih ovu priliku da ispravim tu cifru, jer tu nismo uključili 19 dana, koliko je g. Kilaj takođe proveo u pritvoru između datuma kada su doneti nalozi kada je odobreno njegovo privremeno puštanje na slobodu i onog dana kada je zaista izašao iz pritvorskog objekta.

Dakle, ukupno 565 dana njegovog života. On je toliko vremena bio odvojen od porodice, prijatelja, svog doma i svojih voljenih.

Mi tvrdimo da je on proveo iza rešetaka 18 i po meseci na osnovu tvrdnji koje se svode samo na sumnju i spekulacije. Tužilaštvo može lako da kaže da je g. Kilaj sam kriv za takve sumnje, da ih je on izazvao, ali sumnja nije dovoljna, a tužilaštvo uopšte nije uspelo da dokaže svoje teze ili da ih razvija u nešto što bi bilo išta više od pukih sumnji, a sumnje nisu iste kao sigurnost u nešto.

Uverenost van razumne sumnje. Uverenost da je g. Kilaj možda imao traženu nameru. To nije isto, kao da ste u to sigurni. Čak i da je g. Kilaj verovatno imao traženu nameru, nije isto kao uverenost u to.

G. Rees vam je juče govorio u kriterijumu tereta

dokazivanja. Ja sam vam govorio o teretu dokazivanja u svom uvodnom izlaganju u februaru mesecu i neću se izvinjavati što ću ponoviti svoje reči u ime g. Kilaja, jer je to veoma važan argument, toliko važan da ga vredi ponoviti.

Tužilaštvo je to, koje je pokrenulo ovaj predmet i na tužilaštvu je da van razumne sumnje dokaže svoje teze. G. Kilaj ne mora da dokazuje ništa.

A ukoliko tužilaštvo na kraju uspeva da pokaže da postupci g. Kilaja iz februara 2023, ili da je on posedovao materijale koje nije imao prava da ima u svom posedu, ili pak da je vodio lične beleške o potencijalnim svedocima. Ako sve to izaziva sumnju, ipak, to nije ništa od nekakvih uzgrednih zapažanja, kad se uporedi sa dokazima koji su zaista važni u ovom predmetu, a ti dokazi koji su zaista važni, odnose se na nedostatak, odn. na nepostojanje krivične namere, kod g. Kilaja, tokom i posle posete od 6. Oktobra, jer on je optuženo za to, a sve drugo su gluposti, puka ljaga kojom je tužilaštvo pokušalo da ukaljag. Kilaja u nadi da će nešto od toga da se zalepi za njega.

Pre nego što dam reč g. Holmesu, treba se malo povući na nekoliko trenubaka i sagledati ovaj predmet iz šire perspektive.

Setićete se da je tužilaštvo napravilo tajni audio snimak posete od 6. oktobra. I to su dobili svega nekoliko minuta pošto je g. Kilaj napustio pritvorski objekat. U roku od 10

dana, tužilaštvo je zatražilo od tadašnjeg sudije pojedinca da izda nalog o pretresu i zapleni. To je sve dostupno i javnosti. Ništa od toga nije poverljivo. Četiri dana kasnije, sudija pojedinac je odobrio taj zahtev, 20. oktobra.

Dakle, vrata su time bila otvorena, odn. pružena je prilika tužilaštvu da izvrši pretres i zaplenu na adresi boravišta g. Kilaja i tužilaštvo je moglo, ukoliko želi da ga uhapsi za bilo koje krivično delo iz člana 15(2) Zakona o Specijalizovanim većima na Kosovu, uključujući i nepoštovanje suda i druga krivična dela povezana sa ometanjem postupka.

Ovo sve preuzimam iz javne redigovane verzije podkeska F000035 iz inv. Odn. podfoldera vezanog za istrage u ovom predmetu, stav 19 i iz podneska F00037 istog ovog podpodneska inv, stav 30.

Nalog sudije pojedinca u javnoj verziji, navodi da je tužilaštvo planiralo da izvrši pretres i zaplenu u roku od mesec dana. Sudija pojedinac je dao odobrenje tužilaštvu da izvrši tu akciju pretresa i zaplene u periodu od tri meseca, dakle, do 20. januara 2024.

Možda ćete misliti da bi vredelo zapitati se, da li je tužilaštvo iskoristilo ta tri meseca da nadgleda g. Kilaja, da prikupi dokaze, koji bi potkrepili njihove sumnje, da vide ima li za njih osnova i da vide da li je g. Kilaj ikada preduzeo nešto u vezi sa onim što su oni verovali da su čuli iz onih tajnih snimaka.

Međutim, tužilaštvo nije to uradilo. Umesto toga, oni su izvršili nalog o pretresu i zapleni posle manje od 2 nedelje, 2. novembra i naravno, tokom te dve nedelje, kao i u dve nedelje koje su protekle između 6. i 20. oktobra, ne postoje dokazi da je g. Kilaj tokom te dve nedelje, u stvari kontaktirao i sastao se sa svedokom 4, ili bolje rečeno, sa bilo kojim svedokom.

I treba naglasiti da ne samo što nema dokaza o takvom kontaktu, već postoje definitivni dokazi da nije bilo kontakta. Svedok 4, što je najvažnije, je bez sumnje potvrdio da ga g. Kilaj nije kontaktirao i ga ga štaviše niko nije kontaktirao u vezi sa njegovim svedočenjem u predmetu 6, a dokazi u vezi s tim, mogu se naći u jednoj od mnogih usaglašenih činjenica između odbrana i tužilaštva, koja se odnosi na kontakte, odn. nedostatke kontakata sa svedocima tužilaštva.

Tužilaštvo naravno ima iskusne istražitelje i pravnike koji rade za njih i vi možete da pretpostavite da tužilaštvo zna šta radi i da oni svoje taktičke i operativne odluke donose iz valjanih razloga.

I časni sude, vi biste mogli da zaključite da je tužilaštvo krenulo sa delanjem, kao što i jesu, 2. novembra, zato što su znali da g. Kilaj nije stupio u kontakt sa svedokom 4. On nije pokušao uopšte da stupi u kontakt sa njim, ali su oni razmišljali da ukoliko bi to uradio, on bi to

uradio tokom onog perioda nakon posete u oktobru. I, 2. novembra, situacija nije bila ništa bolja, što se ticalo dokaza koji su im potrebni. I nije postojao nikakav strateški interes da čekaju dalje. I onda su oni krenuli sa delanjem.

Uhapsili su g. Kilaja 2. novembra i možda su se nadali i ja prihvatam da sad ovde spekulišem, ali možda je tužilaštvo -- se nadalo da će buka i publicitet oko tog njegovog hapšenja, a puno se o tome pričalo, će možda imati odvraćajući efekat u izvesnoj meri.

Tužilaštvo je kao što znamo, zaplenilo telefon g. Kilaja, i kada su uspeli da prodru u sadržaj telefona, videli su da putem tog telefona, on nije stupao u kontakt sa svedokom 4. I materijal pronađen u telefonu, potvrđuje ono što je svedok 4 rekao, a to je da niko s njim nije stupio u kontakt, tako da svedok je u tom smislu govorio istinu, a i to je uostalom nešto što je deo činjenica u kojima je postignuta saglasnost.

Da li je tužilaštvo onda preispitalo svoju tezu protiv g. Kilaja, da li su sa mrvicom skromnosti ponovo pogledali kakva je situacija i videli da li imaju išta više od pukog sumnjanja i spekulisanja, da li su shvatili da nemaju nikakve dokaze protiv g. Kilaja?

Ne, nisu. Oni su nastavili dalje, bez obzira na to. Voz je napustio stanicu i punom parom je išao dalje ka suđenju. Možda su u tužilaštvu smatrali da voz mora punom parom da ide dalje. Možda su smatrali da će to imati odvraćajući efekat,

ččnjenica da je g. Kilaj uhapšen i pritvoren i da se pokreće suđenje.

Tužilaštvo je govorilo o brojnim informacijama koje je g. Kilaj imao u vezi sa predmetom 6, a na koje nije imao pravo. Mi kažemo, da ono što morate imati na umu, časni sude, je da je glavno pitanje, šta je uradio sa tim informacijama, kako ih je iskoristio. I odgovor na to pitanje je da nije apsolutno ništa uradio, a to je sve što treba da znate kako biste shvatili koja je bila istinska namera.

To nije nikakva borba sa senkom. To vam pokazuje da, kakve god sumnje da postoje u pogledu g. Kilaja i materijala koji je imao, na koji nije imao pravo, kakve god sumnje da ste možda imali, sada vidite da tužilaštvo nije dokazalo svoju tezu.

I ja ću sada dati reč g. Holmesu, koji će vam govoriti o pravnim pitanjima.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Samo da vas podsetim, g. Holmes, da ćemo imati pauzu u 11:00h.

G. HOLMES: [Prevod] Časni sude.

Ja ću govoriti o pravnim pitanjima i usredsrediću se na tri ključna pitanja, a sva tri pitanja tiču se tačke 14, tačke pokušaj ometanja.

Da li ste dobili pravne izvore koje smo sinoć poslali? Jeste, hvala.

Prvo pitanje je uslov da je pokušaj izvršen u sklopu

zajedničkog delovanja grupe, a tužilaštvo kaže, da je to tzv. Kilajeva grupa, u koju u Thaçi, Kilaj i Kryeziu bili.

A pod dva je actus reu poku [sic] -- *actus reus* pokušaja. Moramo preći puki -- puku pripremu, ali u kom trenutku puka priprema postaje pokušaj.

I pod tri, to je teorija krivične odgovornosti zbog dogovora.

Mi smo naveli brojne probleme, a u mnogim slučajevima i neprepostive kad je reč o tačkama 14 i 15. O tome smo govorili u svom pretpretresnom podnesku februara 2026, zatim smo o tome govorili tokom uvodnog izlaganja i onda smo o tome detaljno govorili i u svom završnom podnesku i kao i u našoj replici, ali ništa konkretno nismo čuli od tužilaštva u pogledu toga. Mi s ove strane sudnice imamo utisak kao da igramo tenis bez partnera s druge strane.

Što se tiče pravne mehanike tačaka 14 i 15, tužilaštvo jednostavno samo iznosi odlomke ranijih odluke koje su uzele van svog konteksta, kako bi potkrepili svoju tezu. Nema nikakve analize merodavnog pravnog kriterijuma koji mora biti ispunjen. Nema nikakvog objašnjenja o tome kako razne teorije se uklapaju, i ne ulaze u konkretne elemente svoje teze. Oni nisu odgovorili ni na jedno od brojnih pitanja koji su pokrenuli timovi odbrane u vezi sa optužnicom.

Šta oni nisu konkretno naveli?

Najpre, kada je taj pokušaj ometanja okončan? Da li

poseta 6. oktobra predstavlja pokušaj, ili su to radnje preduzete nakon 6. Oktobra?

Ukoliko se tužilaštvo oslanja na radnje nakon 6. oktobra, kako onda kažu da uslov zajedničkog delovanja je ispunjen, s obzirom da je jedan od članova grupe, odn. g. Thaçi tada je bio u pritvoru.

Kada je postignut sporazum da se izvrši pokušaj ometanja, i kako taj poku -- dogovor da se izvrši pokušaj ometanja, se pravno i činjenično razlikuje od sporazuma da se izvrši ometanje, koje je odbijeno.

Jednostavno putem dedukcije mi kažemo, da taj pokušaj je morao biti 6. oktobra, ako je uopšte i izvršen, jer nakon tog datuma nemamo nikakve dokaze o zajedničkom delovanju Kilajeve grupe i dokaze o tome da je bilo šta urađeno kako bi se ostvarilo ono što je dogovoreno.

Časni sude, moram da usporim, kako mi kažu.

Dakle, 6. oktobar je ključan trenutak u tezi tužilaštva. To je jedina mogućnost za izvršenje pokušaja ometanja, ali i to je vrlo važno, ali tužilaštvo mora, kao što smo naveli u svojim pismenim podnescima, da dokaže da je istovremeno radnje koje je preduzeo Kilaj predstavljaju više od puke pripreme, a govoriću o tome šta to tačno znači i da istovremeno, g. Kilaj je nameravao da ometa sprovođenje pravde. To je *mens rea* pokušaja.

Kao što je g. Edwards rekao, nakon sastanka od 6.

Oktobra, ništa se nije desilo. Nema nikakvih dokaza o bilo kakvim sve -- sastancima sa svedocima u predmetu 6, nema telefonskih por -- poziva, niti poruka, nikakvi dokazi o tome nisu izvedeni. G. Kilaj je imao mogućnost makar mesec dana da nešto preuzme, ali to nije učinio, pre nego što ga je tužilaštvo uhapsilo 2. novembra.

Naša teza je u suštini sledeća. Da nemamo krivičnu odgovornost za pokušaj, koja bi mogla da stoji tokom tako dužeg perioda neaktivnosti, tako da tužilaštvo poziva vas, časni sude, da napravite jedan pravni novitet, i tužilaštvo vama nije dostavilo pravnu analizu presedane, niti načela na osnovu kojih biste mogli izvesti takav zaključak.

Vi možda mislite da je to zato što je njihova teza u toj meri u suprotnosti sa prihvaćenim koncepcijama pokušaja i da je u tako velikoj meri neodrživa, kad imamo na umu opšte na -- opšta načela krivičnog prava.

Sada ću preći na prvo pitanje, zajedničko delovanje grupe. Hteo bih da se pozobem na stav 30 replike tužilaštva i da razjasnim stav Kilajeve odbrane u vezi sa tim.

Časni sude, mi kažemo da je važno da imamo rajedničko delovanje grupe. To je jasno iz formulacije samog člana 401(2).

U praksi, to znači da postoji kolokacija članova grupe. Mi ne tražimo od vas da zaključite da je pravno gledano kolokacija neophodna. Međutim, ono što se traži je da je

delovanje grupe bilo zajedničko, ali, to onda iziskuje često da postoji kolokacija shodno praksi sudova sa Kosova, kao što je moja koleginica gđa Menegon rekla, tako da, nema nikakve razlike u praksi između onoga što se traži na osnovu zakona i onoga što imamo u dokazima, ali mi ne tražimo od vas da donesete zaključak, da je kolokacija pravno gledano, suštinski bitno pitanje.

Ono što je važno u ovom predmetu, je ono što se desilo u pritvorskom objektu 6. oktobra. Premda nema nikakvih dokaza o tome, bilo kakve delanje [kao što je prevedeno] nakon toga, nije moglo biti zajedničko delovanje Kilajeve grupe, zato što je jedan od članova te grupe u tom trenutku bio u sudskom pritvoru.

Sada ću preći na drugo pitanje, a to je *actus reus* pokušaja. I počeću najpre sa nekim opštim zajedničkim stvarima, kako bih dao okvir celom ovom pitanju. Tužilaštvo prihvata da radnje g. Kilaja, kako bi se ostvarilo ometanje službenika tužilaštva u obavljanju službenih dužnosti, mora biti više od puke pripreme i to je prihvatanje onoga kako funkcioniše član 27 KZK-a, a koji se razlikuje, dakle da se pravi razlika između puke pripreme za krivično delo, za razliku od pokušaja. Ta razlika odgovara krivičnom pravu u mnogim jurisdikcijama širom sveta, uključujući i međunarodno krivično pravo.

Zaustavimo se ovde i pogledajmo koje su činjenice u ovom

predmetu. G. Edwards i moja koleginica će detaljnije govoriti, ali u suštini, razgovori, šapatom za stolom u pritvorskom objektu, predaja izjave svedoka i da prihvatimo tezu tužilaštva, vi biste mogli jednostavno u najboljem slučaju da zaključite da je to samo puka priprema.

Ali pravno gledano, oni moraju prevazići taj kriterijum puke pripreme i to nije ekspilicitno navedeno u članu 28, ali to je zaključak koji se izvodi tumačanjem -- zajedničkim tumačenjam članova 27 i 28.

I mi u suštini kažemo, da li su radnje g. Kilaja predstavljaju *actus reus* pokušaja i fundamentalno pitanje o činjenicama koje vi morate -- na koje vi morate doneti odgovor. Dela preduzeta pre izvršena krivičnog dela se zasnivaju u nekom kontinuumu.

Dakle, počinje se sa idejom, zatim se preduzimaju radnje, kako bi se isplanirao -- isplaniralo to delo i kako bi smo imali pokušaj kao krivičnu -- krivičnu odgovornost za pokušaj, moramo imati zrelo -- zrelu pripremu razmišljanje, imati mogućnost razmišljanja i u ovom slučaju, nije potrebno da je postojala bliskost sa samim krivičnim delom. Izvršilac može biti u fazi puke pripreme tokom neodređenog vremenskog perioda, za razliku od puke pripreme.

I zapravo ne mora uopšte postojati "puka priprema."

Dakle, i zaustaviću se ovde na trenutak, kako bih rekao da suštinska pripremna radnja je *actus reus* dogovora i ova dva

koncepta se ne mogu brkati. I kao što ćete shvatiti, s -- s -- suštinska bitnost te mere je ono što pravi razliku. Možete imati dug perioda puke pripreme, a da taj suštinski korak nikada nije preduzet -- napravljen.. trenutak kada prelazimo na fazu pokušaja, nije nešto što je globalno gledano prihvaćeno, šta je konkretno, kako bi se to moglo definisati.

S druge strane, ono što je bitno je, kako se formuliše bliskost sa -- između izvršioca i krivičnog dela.

Časni sude, ja ću se sada pozivati na više pravnih izvora, kako bih argumentovao ovu tvrdnju.

Počeću najpre sa pravnim izvorom sa Kosova, komentar uz presudu Salihuu, to je u prilogu 8 završnog podneska tužilaštva.

Na -- to je strana 132 i g. Salihu daje svoj komentar o nezavršenom pokušaju krivičnog dela i pravi razliku između pripreme i pokušaja, i to je upravo ono o čemu ja sada govorim. I on kaže sledeće:

"Razlika između pripremnih radnji i pokušaja krivičnog dela počiva u činjenici da pripremne radnje su takve da postoje samo uslovi za izvršenje krivičnog dela, dok kad imamo pokušaj, samo krivič -- pokušaj krivičnog dela znači [kao što je prevedeno] je već započet."

Znači, krivično delo je započeto.

U stavu 4 se kaže:

"Tipične pripremne radnje se razmatraju. To je

omogućavanje da se uklone prepreke izvršenju krivičnog dela, dogovor, planiranje i organizovanje izvršenja krivičnog dela kao i druge radnje, koje stvaraju uslove za direktno izvršenje krivičnog dela."

Ali ne predstavljaju samo izvršenje, tako da se pravi razlika, kada kako kaže g. Salihu, na osnovu prakse sudova na Kosovu, mi nemamo *actus reus* pokušaja. Dakle, po kosovskom zakonu, to ne dostiže prag *actus reus* - *reusa* pokušaja.

Dakle

"Pripremne radnje u praksi ne predstavljaju veliku poteškoću."

Ja ću još pročitati jedan drugi primer. Kaže se, na primer:

"Ako grupa lica formiraju krivičnu kriminalnu organizaciju, s ciljem izvršenja krivičnih dela, recimo za šverc drogom, na primer, ili kako bi izvršila krivična dela terorizma, onda se ovde jasno radi o pripremnim radnjama, a ne o pokušaju krivičnog dela."

Naravno, krivična dela o kojima se ovde govori su veoma različita, ali poenta je da stvaranje, skup -- okupljanje grupe sa namerom da se uradi nešto bez preduzimanja radnje, se ne može smatrati *actusom reusom* pokušaja. Dakle, mora se to smatrati pripremnom fazom.

Dakle, časni sude, ja preporučujem ovaj deo komentara Salihua, za vaše razmatranje, posebno stav 6, gde se govori o

definiciji pripremnih radnji. To je stranica 7 priloga 8, kao i stavove 8 i 9 takođe. Želim da vam predočim, mi njima pripisujemo značaj.

U praksi, u ovom sudu, u predmetu broj 7, takođe se radilo o pokušaju i tužilaštvo se veoma oslanja na ža -- sudski i žalbeni -- ne [kao što je prevedeno] presude, međutim, kada se to stavi u kontekst, vrlo je teško videti kakve te veze predmeti imaju sa ovim predmetom. Dakle, u odgovoru našem, pogledajte stavove 44 do 50.

U predmetu 7 se radilo o optužbama koje su bile vrlo različita. Optuženi su otkrili identitet i lične podatke, na stotine svedoka i potencijalnih svedoka. To je stav 559 presude.

Sudsko veće je zaključilo, da bi to otkrivanje sa izjavama optuženih, je predstavljalo ozbiljnu pretnju tim svedocima. To je stav 582 i 585 i shodno tome, pretnje tužilaštvu prilikom izvršenja njihovih službenih dužnosti. Dakle, to se može onda -- ti zaključci se mogu primeniti na optužbe iz 401(2).

U tom kontekstu, zaključki [sic] -- ci [kao što je prevedeno] u predmetu 7, i žalbena presuda u tom predmetu u stavu 282 se mož [sic] -- se kaže:

"Ono što je važno za utvrđenje *actusa reusa*, krivičnog dela po mišljenju većine je da je radnja optuženog morala da predstavlja ometanje službenih lica u okolnostima ovog

predmeta, pretnja protiv potencijalnih svedoka je morala da dostigne taj standard. Šta znači sposobnost, kapacitet."

U kontekstu, to znači da je optuženi preduzeo sve potrebne radnje, kako bi izvršio krivično delo. Dakle, kapacitet se jasno tu odnosi na sposobnost da radnje optuženog odgovaraju izvršenju tog krivičnog dela.

Časni sude, vidim da je pet minuta pre pauze, ali ovo bi bio dobar trenutak, ako dopustite da odemo na pauzu. Pre [sic] --

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] U redu. G. Holmes, idemo na pauzu do 11:25h. Hvala vam.

--- Pauza u 10:55h

--- Nastavak sa radom u 11:26h

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] G. Holmes, izvolite.

G. HOLMES: [Prevod] Hvala, časni sudija.

Pre pauze, ja sam objašnjavao naš podnesak o ostavu ovog suda, po pitanju *actus reusa* pokušaja i rezimirao sam da u kontekstu, ono što stoji u žalbenoj presudi u predmetu 07, kada se u stvari govori o tome da dela moraju biti dovoljna da rezultiraju krivičnim delom u osnovi.

Ja ću sada preći na jedan opštiji stav po međunarodnom krivičnom pravu, gde se govori o definiciji u međunarodnom krivičnom sudu, gde se koristi standard "osim ako". Dakle, mi smatramo da je to skoro isti princip, kao i na ovom sudu u predmetu Banda, govorimo o odluci, o potvrdi optužnice, i tu

se kaže, da bi "ponašanje izvršitelja rezultiralo u tome da se izvrši krivično delo, da spoljne okolnosti izvan kontrole izvršitelja nisu intervenisale." Dakle, to je definicija u međunarodnom krivičnom sudu.

To je stav 96 odluci o potvrdi u predmetu Banda.

Onda imamo predmet Abd-al-Rahman, presuda, prvostepena od 6. oktobra 2025. godina, stav 773, zatim presuda u predmetu Ongven, stav 2696. i presuda u predmetu Taganda, od 8. jula 2019, stav 877 i u svakom od tih predmeta se koristi ta definicija.

Sada, ako pređemo na međunarodne sudske prakse, u Engleskoj i Velsu, bilo je nekoliko pokušaja da se definiše *actus reus* pokušaja, po common law praksi, do -- nije došlo do statuta, koji je formulisao lord Bingham, u predmetu Gebes. Lord Bingham je rekao:

"Tačna parafraza standarda je upitati se da li je optuženi zaista pokušao da izvrši delo o kome se radi, ili se samo pripremio ili doveo se u situaciju ili opremio se da to uradi."

Dakle, tu sud koristi reč "pokušaj" kao reč koja ima prirodno značenje, a znači da to nije dovoljno, da se namerava izvršiti krivično delo, da nije dovoljno pripremiti se za krivično delo. Potrebno je krenuti u radnju koja obuhvata pokušaj da se izvrši dati -- dato krivično delo.

U Francuskoj, lice mora da uđe u fazu izvršenja krivičnog

dela. Dakle, tu postoji fraza, 'ući u fazu aktivnosti', u Kanadi *actus reus* je kompletiran sa namerom da se ometa ili loše utiče na vršenje pravde. Ja ću ponoviti.

U Kanadi *actus reus* se smatra izvršenim, gde postoji namera da se ometa, ili negativno utiče na vršenje pravde i izvršeno je delo koje je objektivno -- pomoću koga je objektivno moguće tako nešto i uraditi. Dakle, usvajanje pravne definicije koja izjednačuje u praktičnom smislu, se sa definicijom koja se koristi u žalbenoj presudi pred ovim sudom u predmetu 7.

Dakle, imajući u vidu te pravne izvore, mi moramo prihvatiti da ne postoji univerzalno prihvatljiva definicija kada neko delo prevaziđe okvire puke pripreme i dakle mora se onda ostaviti na sudu, da prosuđuje o činjenicama i u okviru datih okolnosti.

Iako se definicije razlikuju, značaj je isti. Veliki stepen jedinstva prostora, vremena, namera, svrhe i radnje. Dakle, radi se o urgentnoj ranji.

Međutim, ne radi se o istom pitanju, kada govorimo o tome da je lice mesec dana jednostavno sedelo, da ništa nije uradio, sastanak, razmena izjava svedoka ne preduzimanje radnje i bacanje iz te izjave u đubre.

Dakle, ne postoji nikakav pravni koncept, koji bi podržao ono što je tužilaštvo tumačilo. Dakle, pravni izvori nas u -- usmeravaju i na jedno drugo -- na jedan drugi predmet.

U predmetu *Bowles & Bowles*, značajna aktivnost je preduzeta kako bi se falsifikovao testament, koji je bio potpuno kompletan, osim potpisa. Dakle, preduzeto je sve. To je bilo u Ujedinjenom Kraljevstvu da se falsifikuje testament, ali nije stavljen potpus -- potpis na dokument. Znači, preduzete su i radnje, ali ono što se desilo je da je testament ležao u fioci nekoliko meseci nepotpisan i potom je sud teretio ili optužnica je počinitelja teretila za fal -- falsifikovanje testamenta, oslanjajući se na radnje optuženog, za koje je tužilaštvo imalo dokaze, da pokaže da je preduzeo bitne korake u smislu pripreme za falsifikovanje dokumenta.

A onda, Žalbeni sud je ovo rekao:

"Mi smo uvereni da su argumenti žalitelja zasno [sic] -- utemeljeni. Dokument je pronađen 1991, ležao je tu od novembra i nema nikakvih dokaza da su u međuvremenu preduzeti neki drugi koraci. Dakle, gđa Grew je bila treća strana u ovom predmetu, Dakle, nije bilo dokaza da je bilo ko to koristio, zaista, u realnosti ili potencijalno, osim nekih informacija koje je doneo sin žalitelja da treba da nasledi imovinu koja je bila navedena u testamentu. Dakle, nije se radilo o ničemu [sic] -- [kao što je prevedeno] širem od pripremnih radnji.

Dakle, ono što tužilaštvo radi, da li to shvata ili ne, je da vas poziva da se upuštate u pravne novine, gde bi iminentnosti, urgentnost u stvari bila zamenjena jednim periodom od mesec dana, gde se ništa nije desilo, što

potvrđuje da Kilaj nije imao nameru da kontaktira svedoke i nepok -- i u svakom slučaju pokazuje možda da je -- se on u vezi svega toga predomislio.

Dakle, završiću sa ulogom tužilaštva.

Tačno je da su ove optužbe, ono što je tužilaštvo htelo, i oni su ih i izneli. Mogli su da odluče da to ne urade. G. Hafetz je juče tražio od vas, da izreknete kazna na osnovu dokaza i zakona, ali on nije pokušao da objasni kako tačno funcioniše pravni mehanizam u ovom predmetu.

Dakle, nije potrebno da vas podsećamo na to, da tužilaštvo ne treba da ima nekakve prednosti, zato što je propustio da uradi ono što je trebalo. Dakle, oni su jako samouvereni, jer su izneli vrlo jednostavne optužbe, ali nemaju odgovor za nešto. Dakle, ja smatram da onda moraju da daju odgovore na ta naša pitanja.

Sada prelazim na treće i konačno pitanje, a to je optužba protiv Kilaja u vezi pokušaja da ometa, prema jednoj od tri alternativne teorije o krivičnoj odgovornosti.

Mi smatramo, da pristanak da se izvrši krivično delo je pravno neodrživo. Najjednostavnije rečeno, ne možete pristati da pokušate nešto da uradite. To nije logično. Jedini način da ove optužbe imaju smisla, je da se shvate kao pristanak na ometanje, gde je cilj ometanja nešto što nije u stvari ostvareno, ali to je nešto što nije potvrđeno od strane sudije, i shodno tome, tužilaštvo nije moglo ni da zadrži tu

tačku optužnice.

Pristanak da se pokuša sa ometanjem, je nužno. Optužba i pitanje, da li je to pravno održivo ili ne. Mi smatramo da sporazum da -- do -- pristanak da se napravi pokušaj, ne zadovoljava standarde krivičnog pristanka, koje zahtevaju da se pristanak da sa namerom ili saznanjem. Pravni izvor za to je član 21. KZK.

Mi smatramo da nema nikakvog smisla, dati pristanak ili nameravati da se nešto pokuša. Jednostavno je to nemoguće, pristanak da se ostvari nekakav pokušaj.

I na kraju radimo -- radi se o udaljenosti. Pokušaj i pristanak su nedovršene -- na [kao što je prevedeno] dela, kada se razmatra krivična odgovornost. Politika koja važi za to je da omogući da zakon interveniše pre nego što se nanese teška šteta. Nedovršena krivična dela sama po sebi nisu škodljiva. Prema tome, tu se radi o jednom stepenu udaljenosti koji se opravdava ciljem sprečavanja nanošenja štete. Dakle, ne može se koristiti optužba za krivičnu odgovornost za delo koje nije završeno. To je jednostavno neprihvatljivo i mi se ovde oslanjamo na kanadski sud u predmetu Kruna protiv *Deryja*.

Dakle, govorimo sada o pristanku, pristanku da se pokuša delo ometanja. Dakle, u dispozitivu odluke o potvrđivanju optužnice, sudija za prethodni postupak je potvrdio 14. tačku u njegovoj sadaškoj formulaciji, kojom se optuženi optužuju za pokušaj iz člana 401(2) i samo za to. To je pri dnu strane 36.

Odluke o potvrđivanju optužnice 136, izvinjavam se.

Ne samo to, već je od ključnog značaja, da je sudija za prethodni postupak u nastavku pod stavkom (f), rekao da "odbija ostatak pravnih i činjeničnih navoda iz dodatno izmenjene optužnice, kao što se iznosi u ovoj odluci."

A u 15. tački, dodatno izmenjene optužnice, izneta je optužba za ometanje službenog lica u obavljanju službenih dužnosti, što je u stvari konkretna varijanta ometanja iz člana 401(2). Mi tvrdimo da taj deo dispozitiva kojim se odbacuje ostatak pravnih i činjeničnih navoda, sasvim jasno odnosi na taj deo dodatno izmenjene optužnice. Dakle, to tu stoji crno na belo. Konkretno, ometanje je odbijeno. Nije potvrđeno.

U važećoj optužnici, koja je podneta, iznete su optužbe za dogovor da se pokuša ometanje.

I samo bih ukazao na nekoliko posledica odluke o potvrđivanje optužnice.

Pravni osnov za optužbu u vezi sa dogovorom je u članu 33 Krivičnog zakona Kosova u članu 33, dogovor stvara nezavršeno krivično delo delo, a mi tvrdimo da je izvor za to interlokutorna žalba, od 3. aprila 2025, stav 36.

Drugo, imajući u vidu odluku o potvrđivanju optužnice, tužilaštvo nema mogućnost da i dalje zadrži optužbu o dogovoru koja se u pravnom smislu ne može razlikovati od optužbe koja nije potvrđena.

Treće, da bi odluku o potvrđivanju optužnice bila delotvorna i da bi se optužba za dogovor razdvojila od optužbe koja nije potvrđena, mora se sagledati i cilj dogovora, a to mora biti pokušaj ometanja, a ne konkretno ometanje. To je po našem mišljenju jedini način na koji se poštuje odluka o potvrđivanju optužnice. Drugim rečima, strane u postupku dogovoril -- odn. optuženi su se dogovorili, da pokušaju da izvrše ometanje, a ne da izvrše ometanje. Svako drugo tumačenje cilja dogovora, krši propozicije, odluke o potvrđivanju optužnice i po našem mišljenju, nije pravno utemeljeno.

Pod 4, nema nikakve razlike što tužilaštvo nije formulisalo na šta tačno misli. Oni nisu izneli jasne argumente pred vas, niti su o tome obavestili odbranu, a mi možemo da odgovorimo na to, da je potrebno dokazati obeležja dogovora i da je to nešto što je u pravnom i materijalnom smislu različito od dogovora da se izvrši ometanje, kao što smo već izneli, to ne ide njima u prilog. Tužilaštvo ne bi trebalo da bude u boljom [sic] -- u boljoj poziciji u odnosu na odbranu, s obzirom na to da nije uspelo da jasno formuliše svoje teze i svoje opcije je istavilo otvorenim. Imajući to u vidu, oni ne mogu da budu u boljem položaju, nego da su sve jasno i na primeren način formulisali.

Ja sam pomenuo da je osnov za krivično delo dogovora, član 33 Krivičnog zakona Kosova, ali su me sada kolege

podsetile, da je u stvari u pitanju član 35, na čemu im zahvaljujem.

Na drugi i treći argument, mogu da se osvrnem istovremeno. To su optužbe. Jedini način kako se mogu formulisati optužbe koje su iznete pred vas. Ne postoji mogućnost da se sklopi dogovor da se pokuša nešto, već samo da se neko delo izvrši.

U suštini, mi tvrdimo da to u praktičnom smislu nikakog smisla nema. I isključuje situacije u kojima optuženi svojevoljno odustane od izvršenja krivičnog dela. Taj kriterijum iz međunarodnog krivičnog suda, kao što ćete se setiti, je dobar kriterijum. Dakle, krivično delo bi bilo izvršeno, da nije došlo do uticaja nekih spoljašnjih okolnosti. Međutim, ukoliko se optuženi svojevoljno povuče i odustane od takvog načina postupanja, onda se ne može reći, da je on drugačije postupio, tako da mi tvrdimo da dogovor da se pokuša izvršenje dela, uključuje obeležje dobrovoljnog povlačenja, a to nije konzistentno sa definicijom pokušaja koju je koristio MKS, a i SVK.

Dogovor da se pokuša ometanje, podrazumeva svest da postoji umišljaj ili predumišljaj između optuženih, da se cilj u stvari neće postići ili neće se ostvariti. Mi tvrdimo da je to inkompatibilno sa *mens reom* za pokušaj. Naime, da optuženi pokušava da izvrši krivično delo u osnovi, a to je ometanje. Kako on može da se dogovori da ne izvrši ometanje, već da

pokuša ometanje. To nema nikakvog smisla i ne slaže se sa mnogoim definicijama *actus reus*a za pokušaj koje smo izneli.

Ja ću se pozvati i na predmet Deri iz 2006. godine, predmet pred Vrhovnim sudom Kanade, a to smo poslali sinoć. Tu

-- Je optužba bila za pokušaj zavere. Zavera je u tom smislu u pravnom smislu nerazlučiva, odn. slična neizvršenom krivičnom delu dogovora, u Krivičnom zakonu Kosova.

A, ovde je gotovo suprotna situacija, utvrditi da nema takvog krivična dela. To je utvrdio -- u Krivičnom zakonu, to je utvrdio Vrhovni sud Kanade i isti taj princip može se primeniti i ovde, zbog razloga na koje ćemo ukazati. Oni su se prvenstveno oslonili na faktor udaljenosti.

Pročitaću vam nekoliko stavova, da biste se lakše orijentisali. Oni kažu:

"Krivična odgovornost ne može se pripisati razgovorima koji nisu imali posledica, a u kojima se razmišljalo o materijalnom krivičnom delu, koje nikada nije izvršeno, niti ga je bilo ko od optuženih ikad pokušao da izvrši. Dakle, sve se svodi na razgovore. Iako su optuženi ovde razgovarali o mogućnosti izvršenja krivičnog dela, i nadali se da će ga na kraju izvršiti, ni S. ni D. Nisu izvršili, niti se dogovorili da izvrše ta dela o kojima su razgovarali. Krivični zakon ne kažnjava ljude za zle misli ove vrste, od kojih se odustalo pre nego što je sklopljen sporazum, ili izvršen pokušaj da se taj plan sprovede u delo.

Nadalje, da bi delo moglo da bude krivično kažnjeno, imajući u vidu da je zavera u suštini takođe krivično delo koje proističe od određenih namera, teško je izvesti zaključak dalje od onoga što zakon dopušta. Čak i da je to moguće, nikada nije bio cilj Krivičnog zakona da se svi zakoni spreče i pre nego što -- da se sva krivična dela spreče pre nego što su uopšte i izvršena. U tom smislu, zavere su sankcionisane kada se sprovode, a ne kada samo postoji nekakav dogovor."

Zatim se govori o koracima koji su neophodni da bi došlo do krivične odgovornosti, i kaže se:

"Rano intervenisanje putem inkriminisanja, zavere, nešto što je pitanje principa, ali i pitanje prakse. Slično tome, inkriminisanje pokušaja je opravdano, jer je svrha da se spreči stvaranje štete, time što se kažnjava ponašanje koje pokazuje značajnu opasnost da šteta bude naneta. Međutim, kaže Vrhovni sud, kada se to primeni na zaveru, opravdanje pokušaja izvršenja krivičnog dela, nestaje, jer pokušaj da se stvori zavera, u najboljem slučaju može da predstavlja opasnost, odn. opasnost da će se određeni rizik ostvariti.

U stavu 2, sudija Fish pominje neobični stav u kome se sud našao. Nikada ranije nije bilo ovakvog slučaja i to ne treba da nas čudi, pokušaj da se sprovede zavera, je nešto što

"Nikada ranije nije bilo prepoznato kao krivično delo po kanadskim zakonima. I on kaže da će i on odbiti da tako učini sada."

Iako su formulacije koje se koriste u ovom predmetu različite, slučaj je podjednako neobičan, odn. nemamo nikakav izvor koji bi omogućavao da se nekom o -- neko osudi za dogovor, da pokuša izvršenje nekog dela."

U stavu 11 kaže se "navodno krivično delo pokušaja da se izvrši zavera," retko je razmatrano u Kanadi i tu su daju [sic] -- daju odgovarajuće reference.

PREVODILAC: [Prevod] Prevodioci napominju da zbog brzine ne mogu da isprate sve što advokat čita velikom brzinom.

G. HOLMES: [Prevod] Slabo je opravdanje da se krivične sankcije primenjuju na delo koje ne predstavlja zaista zaveru, odn. gde nije izvršeno materijalno krivično delo. U ovom predmetu, u pitanju je bila prevara. Tvrditi da je postojalo krivično delo, da se pokuša zavera da se izvrši prevara, je pokušaj pokušaja da se prevari. Mi tvrdimo da ovaj isti rezon i ovaj isti zaključak, mogu da se -- i treba da se primene na dogovor da se pokuša ometanje sprovođenja pravde. To je ništa više od pokušaja da se pokuša ometanje, da se ometa primena pravde. Ja ću dalje pročitati, časni sude, jer je ovo veoma značajno..

Izvinjavam se prevodiocima, opomenuli su me i rekli da malo usporim. Materijalno krivično delo koje je tu razmatrano, je bilo ometanje pravde, baš kao u ovom predmetu. To je formulisano u okviru pokušaja. Svako ko svesno pokuša na bilo koji način da ometa, izmeni ili spreči sprovođenje pravde,

biće optužen na osnovu nedopuštenog pokušaja da ometa sprovođenje pravde, čime se kombinuju dve forme neizvršenog krivičnog dela, odn. odgovornosti za to, a to je slučaj i ovde. Imamo dve različite forme, ili vida neizvršenog krivičnog dela koje su dodate jedna drugoj.

A, osvrnuću se i na stav 37, časni sude, i negde na sredini tog stava kaže se, ova žalba zasniva se u potpunosti na pitanju, da li se krivična odgovornost može pripisatineostvarenim razgovorima u kojima se razmatrala mogućnost konkretnog krivičnog dela koje nikada nije izvršeno, niti ga je iko od učesnika u razgovoru ni pokušao da izvrši. I to bi se isto moglo primeniti u ovom predmetu, u vezi sa razgovorima za koje se tvrdi da su se odigrali u pritvorskom objektu.

U stavu 43, govori se o kriterijumu za bliskost, u odeljku 24 Krivičnog zakona.

"Namera zakonodavca jeste da se utvrdi kriterijum krivične odgovornosti. Ako se taj kriterijum primeni, sud mora u određenom kontinuumu da razmotri na skali od antisocijalnog razmišljanja do krivičnog ponašanja, odn. od zle misli do konkretnog krivičnog dela, da utvrdi tačku gde dolazi do događaja na koji se odnosi krivično pravo." Tako je to sud rezimirao, a taj kontinuum opisan je u predmetu *Cline* iz 1956. godine.

Časni sude, ja pominjem taj stav, jer sam hteo da

istaknem upravo ovaj rezon o odgovarajućem kontinuumu, odn. odgovarajućem -- odgovarajućoj skali, gde sud treba da utvrdi odgovarajuću tačku, gde treba primeniti Krivični zakon.

A, u stavu 45, sud -- žalbeni sud iz Ontarija, rekao je da

"U smislu da se time inkriminišu dela koja prethode štetnom ponašanju, ali ne izazivaju štetne posledice. Sama po sebi, moglo bi se iz toga zaključiti da bi se Krivični zakon time suviše proširio, kako bi obuhvatio određene radnje ili kojim bi se inkriminisalo ponašanje koje prethodi takvim radnjama."

I to je upravo ono što imamo u ovom predmetu, pokušaj ometanja određena teorija o dogovoru, a od vas se traži da inkriminišete neke radnje koje prethode delu koje mora nužno postojati, da bi mogao da se primeni ovaj vid odgovornosti.

"Krivični zakon nema svrhu da se kontrolišu ljudske misli. Teško je proširiti sanksije dalje od onoga što predviđa zakon o krivičnoj zaveri, čak i da je tako nešto moguće, to nikada nije bio cilj Krivičnog zakona, naime da se svi -- sva krivična dela spreče, pre nego što budu i izvršena, kao što je to bilo izneto u Kanadi."

To je deo presude što ste mogli da vidite ovde.

Ja sam takođe pominjao predmet *Saik* i neću o njemu detaljnije govoriti, samo vas upućujem na njega. Mi se na njega oslanjamo zbo propozicije, da kada se sastavljaju

odvojeni pravni pojmovi, da je nužno razumeti ključne elemente iz kojih su ti pojmovi nastali i razvijeni i da ocenite da li je -- su oni zaista kompatibilni.

U Domu lordova u Ujedinjenom Kraljevstvu, utvrđeno je da neko ne može izvršiti zaveru da bude nepažljiv. Oni kažu, da to nije logično i mi tvrdimo isto tako da se ne može sklopiti zavera da se pokuša izvršenje nekog krivična dela i oslanjamo se na taj predmet.

A u zaključku, mi smo u svojim pismenim izjašnjenjima izneli još neke argumente pri kojima stojimo.

Na primer, pod tačkom 15, to su radnje pomaganja. Mi tvrdimo da su one morale da budu izvršene. Dakle, moralo je zaista da dođe do nepštovanja suda u tom predmetu. Ali, to prepuštam časnom sudu da analizira naša pismena [kao što je prevedeno] izjašnjenja i upućujem vas na to.

A sada ću ponovo dati reč g. Edwardsu ili gđi Baer. Hvala.

GĐA BAER: [Prevod] Dobar dan, časni sude. Dobar dan svima u sudnici.

Kao što je rekao g. Edwards, ja ću govoriti o dokazima koje je tužilaštvo iznelo, a koje se tič [sic] -- koji se tiču posete koju je g. Kilaj obavio g. Thaçiju u pritvorskom objektu 2. februara 2023, a to je bilo osam meseci pre posete iz oktobra o kojoj se govori u optužnici.

Tužilaštvo tvrdi da ti dokazi potvrđuju zaključak o

krivičnom umišljaju g. Kilaja u tački 14. Suština mog današnjeg izdrž [sic] -- izlaganja će da se sastoji iz tri tačke.

Najpre, dokazi na koje se poziva tužilaštvo, predstavlja puko spekulisanje.

Pod dva, čak iako se materijal iz februara koristi, kako bi se zaključilo da je g. Kilaj imao umišljaj u februaru 2023, taj zaključak ne može se primeniti i na njegov umišljaj, kad je reč o njegovoj poseti u oktobru mesecu. Osam meseci kasnije.

Pod tri, materijal vezan za posetu u februaru, ne može se smatrati indikatorom umišljaja g. Kalaja da bude učesnik u Kilajevoj grupi, a to je jedina grupa koja je važna za tačku optužnice broj 14.

Počeću najpre sa jednim preliminarnim navodom. Mi smo primetili, a svakako i vi, časni sude, da tužilaštvo navodi da je g. Kilaj izvršio krivično delo kada je reč o poseti u februaru. Ja se pozivam na stav 255 završnog podneska tužilaštva, gde se govori o g. Kilaju, koji je hotimično [sic] -- [kao što je prevedeno] postupao s nam [sic] -- ometao u februaru 2023.

Mislim da je važno da kažemo, da g. Kilaj se ne tereti u optužnici za bilo koje ponašanje koje se desilo u februaru 2023, stoga ne može biti osuđen ni za šta što proizilazi iz te posete i pogrešno da tužilaštvo kaže nešto suprotno tome. I

sada dolazim na svoju prvu tačku, a to je da tužilaštvo traži da zaključite na osnovu dokaza u vezi sa februarom, da donesete zaključke koje su čisto spekulativne prirode, a mi tražimo od vas da im ne pridajete nikakav značaj.

Ono što je vrlo interesantno u vezi sa završnim podneskom tužilaštva, je koliko je nejasan kad je reč o tome, na koji način je materijal vezan za posetu u februaru, materijal koji ukazuje na umišljaj g. Kilaja.

Tužilaštvo u stavovima 254 do 267, navodi svoju tezu i poziva se na različite dokaze.

PREVODILAC: [Prevod] Prevodioci napominju da govornik brzo čita tekst.

GĐA BAER: [Prevod] Dakle, i tako dolazimo do odlomka koji se tiče individualne krivične odgovornosti i tu tužilaštvo povezuje tačke, a tužilaštvo čini se da se poziva samo na jedan dokaz, to je P208, sta [sic] -- to je u stavu 472(xi).

Nigde tužilaštvo ne kaže na koji način dokazi pokazuju zaključak koji tužilaštvo traži da vi izvedete. Tužilaštvo vama prepušta da radite njihov posao.

Vi možda mislite da za to postoji razlog, a to je da tačke u tezi tužilaštva ne mogu biti povezane, ako ne pribegnete velikom spekulisanju, nagađanju insinuacijama. I vi ne možete popuniti rupe u tezi tužilaštva, time što ćete pretpostaviti šta bi dokazi mogli da znače.

Pa pogledajmo sada same dokaze. Pokazaću vam šta ostaje

od tih tačaka kada se uklone spekulisanje i insinuacije. Tužilaštvo kaže, da ti dokazi pokazuju da postoji veza između posete g. Kilaja g. Thaçiju u pritvorskom objektu u februaru 2023, a to je poseta koja nije snimljena. Poseta za koju nema dokaza koji pokazuju šta je tada rečeno, niti o čemu je bilo govora.

Jedini snimljeni razgovor između g. Kilaja i g. Thaçija koji imamo je telefonski razgovor koji je bio negde mesec dana kasnije pre paz [sic] -- pre -- mesec dana -- nešto više od mesec dana pre posete u februaru. To je P85, i oni su tu razmenili pozdrave, lepe želje i za novu godinu, govorili o zdravlju, govorili o vizi, praktičnom organizovanju predstojećeg dolaska g. Kilaja u posetu. To je sve. To je potpuno nevin i nedužan i neznačajan [kao što je prevedeno] razgovor. To je konkretni dokaz koji postoji.

E, sad, tužilaštvo ne može da nesnimljeni razgovor sa sastanka, dakle, čiji je sadržaj nepoznat da koristi, kako bi zaključio koje poruke su kasnije pronađene na telefonu, kako bi zaključio da su kasnije poruke pronađene u terif [sic] -- telefonu g. Kilaja, nužno bile rezultat tog sastanka.

Pogledajmo P203. To je jedna od poruka, gde g. Kilaj traži u poruci od svog sagovornika da mu donese kafu. To je jedan stari prijatelj, saborac iz OVK, i mi smo o tome govorili u svom završnom podnesku u stavovima 172 do 174 i u replici, stavovima 5 do 7.

I sada ću zamoliti da nam vizuelni materijal koji smo pripremili, stave na ekran i ja neću ponavljati imena. Molim da se ovaj materijal ne emituje za javnost, već ću govoriti o ovim osobama leći [sic] -- [nejasno] brojeve koje stoje pored njihovog imena.

Tužilaštvo insistira na tome, da je ovo kako se čini prvi kontakt između g. Kilaja i ove osobe broj 1, s obzirom na način na koji je g. Kilaj potpisao poruku. Međutim, ovi -- ovaj dokaz pokazuje da je ovo prvi kontakt g. Kilaja sa tim brojem telefona. Vama je jasno da ljudi menjaju brojeve telefona iz različitih razloga i tužilaštvo nije pokazalo da g. Kilaj i ovaj sagovornik nisu više komunicirali redovno na neki drugi način.

Nema nikakvog dokaza koji ukazuje da je ovaj izolovani kontakt imao bilo kakve veze sa statusom ovog lica kao svedoka u predmetu 6, niti sa posetom iz februara.

Da rezimiram. Nemamo dokaze o tome zašto se g. Kilaj obratio ovoj osobi.

I nemamo dokaze o tome da je g. Kilaj stupio u kontakt sa ovom osobom usled posete u februaru, zato što nemamo nikakve dokaze o tome, šta je tom prilikom tokom te posete bilo rečeno. Sve što znamo je da je g. Kilaj poslao ovu poruku toj osobi koja je imala ovaj broj i tražio kafu. Nema ničeg inkriminišućeg u tome što je poslao takvu poruku.

Tužilaštvo se koristi još jednim ekstrahovanim

razgovorom, koji je juče bio pokazan, to je P208, i tu imamo poruke koje su razmenjene između g. Kilaja i g. Krasniqija, koji je takođe posetio g. Thaçija u februaru mesecu.

Kako kaže tužilaštvo, g. Kilaj je preneo pisane beleške koje su imale -- koje su trebale biti uputstva za svedoka u predmetu broj 6. I ja vas pozivam na -- da pogledate -- to je osoba koja se navodi pod brojem 3 na ekranu. Mi o tome govorimo o našem završnom podnesku, u stavovima 186 i 187.

Tužilaštvo želi da vas uveri, da je to svedok u predmetu broj na osnovu vrlo dva spekulativna pokazatelja. Najpre, tužilaštvo govori o zemlji koja navodno predstavlja vezu između ova dva lica.

To je puko nagađanje. I bez obzira na to, tužilaštvo nije pokazalo da je veza sa tom zemljom nešto što je jedinstveno za tog svedoka.

Drugi pokazatelj. Tužilaštvo se poziva na činjenicu da beleške sadrže upućivanje na lice koje je nekada bilo vojnik, i koje je u OVK prepoznalo ovog svedoka, ali s obzirom da se vodi -- vodi suđenja protiv bivših pripadnika OVK, to nije ništa posebno specifičko.

Pa, stoga se pitamo, ukoliko je tužilaštvo mislilo da je tako, zašto onda nisu pozvali tog sagovornika o kome je reč u P203 ili tog svedoka o kome je reč, ili g. Krasniqija.

Prva dva lica su vlastiti svedoci tužilaštva i mogli su da ih pozovu.

Tužilaštvo nam daje -- ne daje nikakvo kredibilno objašnjenje zašto ih nije pozvalo. I mi vas molimo da uzmete u obzir taj propust, kada budete odlučivali o značaju koji ćete pridati ovom dokazu.

Sada bih prešla sa dokaza koje nemamo, na dokaze koje imamo, a to je da sagovornik g. Kilaja u P203 i lica o kojim se govori u P2078. Dakle, to su lica koja se navodi pod tačkama 1 i 3 na ekranu su -- tužilaštvo ih je upitalo, da li ih je neko zvao i pitao o njihovom statusu kao svedoka u predmetu 6. Oni su upitani i to nakon što su ove poruke poslate.

I obojica su rekli "ne". Sagovornik u P203 je rekao "ne" u četiri navrata, i to je sastavni deo činjenica kojima je postignuta saglasnost. F762, prilog 1, 19 do 23.

I kao što je moj kolega juče rekao, to nije neka borba u senci. Ovo se konkretno tiče umišljaja g. Kilaja. Takođe je relevantno da ni jedno lice o kojima -- koja se pominju u ovim porukama, da ih g. Kilaj nije pomenuo, niti njegovi sagovornici tokom posete u oktobru. Ukoliko je stupljeno u kontakt sa ovim svedocima, onda biste očekivali da se to negde pojavi u dokazima koji se tiču te posete. Međutim, ne.

Sada ću preći na poslednji dokaz koje je tužilaštvo koristilo u vezi sa ovim, a to su beleške koje su pronađene u džepu jakne g. Kilaja kada je uhapšen 2. novembra, odn. kada je to zaplenjeno 2. novembra. To je P4.

Vi -- tužilaštvo želi da zaključite, da se te beleške odnose na posetu iz februara i šta -- kakve imamo tu dokaze. Imamo jednu fotografiju g. Kilaja iz februara, kada je bio u poseti, kada je nosio sličnu jaknu, ništa više. Nema nikakvih dokaza u pogledu toga, da te beleške nisu napisane pre posete u februaru, niti je tužilaštvo izvelo dokaze koji pokazju da su one napisane tokom ili neposredno nakon te posete.

Čak i da potiču iz te sad -- iz te posete, činjenica da su ostale u njegovom džepu, gde su bile tokom osam meseci, zapravo otežava donošenje zaključka, da su one vođene s namerom da se utiče na svedoke u predmetu 6. I ništa ne menja činjenicu da je g. Kilaj imao određeni materijal u vezi sa predmetom broj 6 u svom računaru.

Tužilaštvo ni u ovom slučaju nije jasno, kada je reč o dokazima koje iznosim.

Materijal iz predmeta broj 6, koji je preveden, suprotno onome što kaže moj kolega juče, odnosi se u najve -- u najboljem slučaju na četiri svedoka a ne pet, i u svakom slučaju ne otkriva status tih svedoka. Tužilaštvo može eventualno samo da dokaže da postoji trag određenih stranica dokumenata iz predmeta broj 6, koji su se nalazili na njegovom kompjuteru u datom trenutku, tako da mi ne znamo i ne smemo da pretpostavimo da je g. Kilaj znao nužno koji je status tih svedoka, u februaru 2023.

I dok o tome govorim, još bih htela da se osvrnem na

nešto o čemu tužilaštvo -- jednoj tvrdnji koje tužilaštvo iznosi, a to je, da je g. Kilaj imao poverljiv materijal iz predmeta broj 6 u svom računaru, što znači da je nužno imao krivični umišljaj.

Zašto tužilaštvo odbacuje objašnjenje, gospodin -- koji je g. Kilaj dao tokom svojih razgovora, da je jednostavno bio zainsteresovan o tome šta njegove kolege i prijatelji imaju da kažu. Tužilaštvo kaže da je nužno imao te dokumente s namerom da opstruira postupak.

Sad ću preći na drugu tačku. Pretpostavimo da dokazi tužilaštva u vezi sa posetom iz februara se mogu prihvatiti *prima facie*, a ja ističem da mi ovde ne prav [sic] -- ništa zapravo ne prihvatamo.

Ali, ako vi prihvatite da je materijal iz februara potencijalno pokazuje umišljaj, onda pokazuje samo to. Potencijalno, to je bilo stanje svesti g. Kilaja u februaru. To nije dokaz njegovog stanja svesti osam meseci kasnije, u oktobru. Ne može se tvrditi da umišljaj g. Kilaja u -- iz februara, je ostao nepromenjen do oktobra.

Umišljaj se može menjati tokom vremena. To nije uklesano u kamenu. Tim pre, što nema nikakvih sličnih dokaza u periodu od februara do oktobra 2023.

I što je još bitnije, ono što se desilo, odn. ono što se nije desilo, u isto vreme kad i poseta u oktobru, mnogo više pokazuje kakav je bio -- kakvo je bilo stanje svesti g. Kilaja

u tom trenutku.

U periodu od 6. oktobra do njegovog hapšenja 2. novembra, g. Kilaj je imao svaku moguću mogućnost da preduzme konkretne mere, kako bi izvršio opstruirao postupka, ukoliko je to zaista nameravao. Imao je gotovo mesec dana to da učini, ali on ništa u tom smislu nije uradio. I to zaista puno govori o njegovim istinskim namerama.

Štagod da vi zaključite u pogledu materijala iz februara, ponašanje g. Kilaja tokom perioda za koji se teriti [sic] -- a, to je jedini relevantni period, ukazuju upravo na suprotno. I dokazi u vezi sa tim periodom od oktobra do novembra, su oni na koje vas pozivamo da se oslonite, časni sude.

Prelazim sada na treću tačku, a to je da materijal koji se odnosi na posetu iz februara, u svakom slučaju ne može da podrži zaključak o umišljaju g. Kilaja, kada je reč o tački optužnice 14.

Tokom ovog postupka, tužilaštvo je vrlo jasno izvodilo svoju tezu protiv g. Kilaja i reklo -- i usvojio traženi umišljaj onako kako ga je formulisao sudija za prethodni postupak. Kao što je bio sličan slučaj i u predmetima 7, 10, 11. To je u stavovima 57 i 58 odluke o potvrđivanju optužnice.

I g. Holmes je o tome maločas govorio, ali mislim da je važno da ponovim. Kada je reč o direktnom umišljaju, ona je potvrdila da to iziskuje da je izvršilac postupao sa svešću ili željom da citiram "učestvuje -- bude član grupe, kako bi

ometao -- kako bi ometao zajedničkim delovanjem službeno lice u obavljanju službenih dužnosti."

Kada je reč o eventualnom umišljaju, izvršilac mora biti svestan da je bio deo grupe, koja je ometala zajedničkim delovanjem službena lica i da je prihvatio ishod tog postupka.

G. Kilaj se tereti za učešće u Kilajevoj grupi u kontekstu posete iz oktobra i to je jedina poseta za koju se on tereti u optužnici.

Materijal iz februara nema nikakve veze sa njegovim učešćem u toj grupi onako kako je definisano u ovom predmetu, niti sa zajedničkim delovanjem Kilajeve grupe. Kilajeva grupa nije bila ni obrazovana u februaru, stoga nije dokazani traženi umišljaj za učešće u takvoj grupi, kako bi se zajedničkim delovanjem izvršilo ometanje.

Zbog toga, smatramo da ne treba da se oslanjate na materijal iz februara meseca, kako biste doneli zaključak o umišljaju. Da zaključim. Najpre, teza tužilaštva se temelji na tome da se popune značajne rupe u dokazima, sa pretpostavkama o tome šta dokazi znače. Sami dokazi ne potvrđuje zaključak, koji tužilaštvo traži da izvedete, časni sude.

Pod dva, poseta iz februara vam ništa ne govori o umišljaju g. Kilaja u oktobru, s obzirom na osam meseci koji su protekli od februara do oktobra.

I pod tri, u svakom slučaju, materijal iz februara nema nikakve veze sa Kilajevom grupom koja je u ovom predmetu

definisana u kontekstu isključivo posete iz oktobra meseca. I

To je bilo sve što sam ja imala da kažem. Hvala.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] G. Edwards, samo da vam kažem, da ćemo morati da završimo pet minuta ranije. Dakle, završićemo u 12:55h.

G. EDWARDS: [Prevod] Hvala vam, časni sude. Ja mislim da ćemo moći dotle da završimo i mislim da ćemo malo prekoračiti procenu od dva sata. Dakle, ali trudićemo se.

Dakle, sada prelazimo na period osam meseci posle oktobra -- na posetu od 6. oktobra.

Dakle, vi ste čuli snimak, pročitali ste transkripte i čuli ste da je odbrana i za g. Thaçija i za g. Smakaja vrlo sposobno i uverljivo govorila o pouzdanosti istih.

Dakle, mi podržavamo to što je rečeno o čujnosti, o *'priming-u' [eng.]* o pripisivanju glasova. Dakle, ja bolje ne bih ni sam mogao to da formulišem.

I dok se bavim time, i kao što je g. Rees jasno rekao juče, ako se igde preklapaju argumenti, u ime mog klijenta i drugih saoptuženih, mi onda prihvatamo argumente drugih odbrana u potpunosti.

Ja ću sada morati nešto da kažem o onome što navodno transkripti pokazuju o tome šta su Thaçi i Kilaj rekli za vreme posete i mislim da ću nešto ponoviti više puta, ali ništa što ja kažem se ne može shvatiti kao prihvatanje tačnosti transkripata.

Hoću da kažem da čak i radi argumenta, govornici su 6. oktobra -- da su govornici 6. oktobra rekli to što su rekli, dokazi u potpunosti ne pokazuju tužilaštvu čak ni da se približi dokazivanju svoje teze van razumne sumnje po dve tačke koje -- kojim se tereti g. Kilaj.

Čak iako je na početku posete bilo govora o dokazima svedoka tužilaštva -- možda možemo samo ponovo da vidimo tu tabelu o kojoj je govorila moja koleginica i mislim da govorimo o stavki pod brojem 4 te tabele.

Da se, čak iako je tačno da su posetioci 6. oktobra govorili o ovoj osobi, a transrkipt pokazuje da je g. Kilaj rekao g. Thaçiju, da se nedelju dana pre nego što je tu došao, sastao sa tom osobom, to mora da je bilo negde krajem decembra -- septembra 2023. godine.

Dakle, nema nikakvih dokaza g. Kilaja da je on kontaktirao to lice.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Samo da budemo sigurni da se dokument javno ne emituje.

G. EDWARDS: [Prevod] Da. Apsolutno ga ne treba javno emitovati.

Ja sam rekao da ne postoje dokazi sa telefona g. Kilaja, da je bilo ikakvih kontakata između njega i ovog pojedinca. Možda se desilo da su oni naleteli jedan na drugog i da su možda razmenili -- neki -- par reči --

Ali, lice sa broja 4, nikada tužilaštvu nije spomenuo da

je ikada došlo do takvog kontakta, a važnije još je da nikada nije rekao da je tokom kontakata došlo do ikakvog razgovora o tome kakvi su njegovi dokazi u predmetu 6, niti čak ni da je svedok u predmetu 6.

A drugo, čak iako jeste, s njim stupljeno u kontakt krajem septembra, to nije bilo u svrsi vršenja uticaja na svedočenje svedoka pred ovim sudom, jer je to svedočenje se već desilo.

Dakle, ili je g. Kilaj bio u pravu kada je rekao da tokom 6. oktobra nije bilo konktakata, i da taj kontakt ako ga je bilo, bio potpuno nevin, ili g. Kilaj nije bio u pravu kada je rekao da nije bilo ikakvih kontakata. Znači, na vama je da iz toga izvučete zaključke, ali još nešto da kažem na kraju.

Ovog svedoka su pitali tokom njegovog svedočenja, da li je iko pokušao da mu kaže šta treba da kaže tokom svog svedočenja, a on je jasno i nedvoj [sic] -- dvosmisleno [kao što je prevedeno] rekao da nije. Dakle, to je stavka JN00039, na stranici JN.3974.

Ako sad pređemo sa ove osobe pod brojem 4, na samu suštinu ovog predmeta, razgovore o svedoku 4, i nema tu šta mnogo da se kaže, ako vi, časni sudija zaključite da transrkipt tačno odražava ono što je rečeno, onda je to to. Ali, ono što je važnije, da li te reči mogu da se tumače kao krivično delo pokušaja ometanja službenog lica u vršenju službenih dužnosti, kao što se navodi u tački optužnice 14.

Očigledno je, prema nama da to nije slučaj, govoreći reči sa transrkipta -- se nikako ne može iz toga zaključiti da se radi o bilo kakvoj pripremi. Mi to znamo, zato što član 27(2) KZK definiše i daje primere onoga što se može smatrati pripremom, ali ništa više od toga. Dakle, planiranje ili organizovanje sa drugim licem, i druge aktivnosti koje bi vodile do izvršenja krivičnog dela.

Međutim, mi bi otišli još dalje od toga i reći ćemo da čak i kad bi se na tra -- u transrkiptu pokazalo da je angažman gospo [sic] -- Denakilja [sic] -- [kao što je prevedeno] sa g. Thaçijem, čak iako g. Kilaj krene da izvršava navodna uputstva g. Thaçija ili mu ga izveštava, to ipak ne do -- doseže do standarda koji bi važio za pripremu.

Tužilaštvo govori o diskusijama u vezi izjava svedoka 4, i o činjenici da, kako oni kažu, je g. Kilaj izašao iz pritvorskog objekta sa tim izjavama.

Pa, šta onda s tim?

Čak iako postoje dokazi da su neki delovi obeleženi, ili da su pravljene u margini beleške u tom dokumentu, a g. Kilaj je priznao da se na dokumentu nalazi njegov rukopis. Čak iako je došlo do toga u pritvorskom objektu 6. oktobra, a mi to ne prihvatamo, to se ne može smatrati ničim više od snabdevanja načinom ili sredstvima za izvršenje krivičnog dela, ili bilo kojih drugih primera radnji koje se mogu smatrati pripremom.

Dakle, ako uzmemo transkripte *prima facie*, reči i radnje

koje se tu navode u stvari su daleko ispod standarda za pripremu i ne ulaze u sferu pokušaja, onako kako je to definisano u članu 28 KZK.

G. Kilaj se tereti i za vid krivične odgovornosti pomaganje i pristanak, a već se govorilo o tome da pomoć prema članu 33 Kosovskog zakona, može samo prethoditi ili može biti antesedent pomoći, a ne nešto što se radi *ex post facto*. U ovom slučaju se jednostavno ne može reći da je g. Kilaj uradio bilo šta, kako bi pomogao g. Thaçiju u izvršenju krivičnog dela pokušaja ometanja.

Tužilaštvo i ne tvrdi da je g. Kilaj došao u pritvorski objekat sa izjavama svedoka 4, nego je to nešto sasvim o -- suprotno, niti je g. Kilaj stvorio bilo kakve uslove, niti uklonio bilo kakve prepreke. Ako se prihvate dokazi, radi se o nečemu što je bilo više pasivno i reaktivno.

Ne može se reći da je g. Kilaj pružao savete, ili uputstva bilo kome o tome kako treba da pokušaju da vrše ometanje. Sasvim suprotno u stvari i naravno nema nikakvih obećanja da se bilo šta sakrije prema članu 33(2).

U meri ukoliko transrkipt sugeriše, da je g. Kilaj rekao nešto u smislu da će to uraditi kod kuće, i da je rekao da -- i prihvatio da iznese dokumente vezane za svedoka 4 iz pritvorskog objekta, mi smatramo da to ne predstavljaju dokaze, da je ovo poslužilo kao bilo kakav podsticaj ili ohrabrenje, da g. Thaçi uradi bilo šta što inače ne bi bilo

urađeno, ili od strane g. Thaçija.

Što se tiče pristanka, setićete se da član 35(2), ne predviđa ništa van pripremnog koraka, ali traži da taj pripremni korak bude "značajan" pripremni korak, a ovde ništa ne ukazuje na to, da su preduzete značajne pripremne mere, a značajan pripre -- "značajna" pripremna radnja, koja ne dosegne do stepena pokušaja, na primer sastanka sa svedokom.

Ako se radi o odgovarajućem umišljaju, onda ta "značajna" pripremna radnja bi možda poruz [sic] -- ruz [sic] -- podrazumevala nekakve aranžmane, da se sastane sa svedokom, ali tu opet mora da postoji umišljaj, čak i dogovaranje oko sastanka sa svedokom, ponovo ne doseže taj nivo, da i ne može se smatrati da doseže nivo pripremne -- nog [kao što je prevedeno] koraka, a kamoli bitnog pripremnog koraka.

Dakle, čak iako biste vi bili spremni da zaključite da je *actus reus* po tački 14 ispunjen, *mens rea* nije dokazana. I mi ovde tražimo od vas razmatrate više od reči koje je navodno izgovorio g. Kilaj, koje su zabeležene u transrkiptu. Tužilaštvo kaže da je dovoljno samo da pogledate reči, i da je to sve što treba da uradite, a mi smatramo, da je to neki pristup koji je jednostavan, dvodimenzionalan. Potrebno je nešto više. Potrebno je u celini sagledati kompletne dokaze.

A, dvodimenzionalni pristup bi bio pogrešan, opasan i izložio riziku nepravde, jer da se vratim na nešto što sam rekao, radnje imaju veću težinu od pukih reči.

Treba zaviriti iza reči, čak iako biste bili spremni da prihvatite da su transkripti tačni, treba pogledati iza reči i pogledati dokaze o onome što je zaista i izvršeno ili učinjeno.

Ja se nadam, da neću priznati nešto što je možda malo sramota da se kaže, ali svi smo imali to iskustvo da naletimo na nekoga koga dugo nismo videli, i onda posle kratkog razgovora se kaže "treba da -- 'ajmo na piće, 'ajmo na kafu, zvaću vas, poslaću vam poruku." Dakle, to su reči koje izgovorimo, ali ne mora da znači da mi stvarno i nameravamo to da uradimo. To možda nije nešto što je najljubaznije prema nekome, ali ja mislim da su svi u ovoj sudnici imali nekakvo takvo iskustvo.

Dakle, ono što je bitno je radnja, a ne reč.

Dakle, ja ću reći nešto, i ne želim da sad se izrazim na albanskom, ali hoću da kažem da jednostavno moramo da gledamo samo činjenice.

Dakle, tužilaštvo se oslanja na izjave i oni kažu, da dokazi pokazuju da je g. Kilaj pocepao i bacio te papire i da je to nekakva vrsta pokušaja da se otarasi okrivljujućih dokaza. Mi smatramo da je to apsolutno neodrživo.

Prvo, time se pretpostavlja, zar ne, prethodno saznanje od strane g. Ki -- Kilaja, da će ti dokazi možda biti pronađeni, ali nema nikakvih indikacija da je on imao takva prethodna saznanja. Nije mogao da zna da će istražitelji

tužilaštva doći i pokucati mu na vrata.

I naravno, bilo je i drugih dokaza u kući g. Kilaja koji su potencijalno bili okrivljujući. Materijal na kojeg g. Kilaj nije imao pravo, a na to nas tužilaštvo podseća. Dakle, g. Kilaj nije to bacio. Ovde govorimo o belež -- beležnicama. Govorim o tim beleškama koje su pronađene u džepu njegove jakne.

Dakle, zašto bi on neke optužujuće materijale, okrivljujuće bacio, a ne druge? To nema nikakvog smisla, a ni onda u tom slučaju, teza tužilaštva nema nikakvog smisla.

Ako bi bilo ko hteo da se otarasi okrivljujućih dokaza i ne želi da rizikuje da mu to pronađu, ko bi onda rizikovao da to jednostavno baci u kantu za đubre. To je dakle nešto što bi četvorogodišnje dete moglo da ponovo sastavi. Dakle, bilo ko ko zaista želi da prikrije da je u posedu imao inkriminirajući materijal bi ga 'šredao' [sic] -- [kao što je prevedeno] bacio u WC, spalio u bašti, ili bi ga bacio negde na putu, ili u tuđu kantu za đubre. Dakle, teorija tužilaštva je baš smešna.

Mi potpuno prihvatamo da informacije koje su se nalazile u beležnicama g. Kilaja, informacije o na -- u -- komadić [sic] -- na komadima papira, ili informacije koje su pronađene na njegovom kompjuteru, prihvatamo da se radi o informacijama koje su bile poverljive i koje nije trebalo da ima, ali jednostavan posed tog materijala sam po sebi ne predstavlja krivično delo.

Kao što je gđica Bayer rekla nešto ranije, zašto je tužilaštvo prešlo na zaključak, posredno izvedeni zaključak, da je samo posedovanje dokaz neke zle namere, umesto da je to bilo u njegovom posedu iz nekih mnogo nevinijih razloga, kao što su oni koje je on izneo u razgovoru od 2. novembra.

Teškoće sa kojima se suočava tužilaštvo, kada govorimo o g. Kilaju o tome da je on imao sve te informacije u svom posedu, na šta nije imao pravo, kada oni kažu, da te informacije predstavljaju smernice za uzimanje svedoka tužilaštva na metu, pa teškoće u vezi s tim je da nema dokaza da je posle 6. oktobra on zaista kontaktirao bilo kog svedoka tužilaštva, niti da je imao nameru da stupi u kontakt sa bilo kojim svedokom tužilaštva.

I to je i razlog zašto vam je predočeno u ovom predmetu toliko usaglašenih činjenica. Ponavljam, ne radi se o tome, da prosto nema dokaza o kontaktima između g. Kilaja i bilo koga od svedoka u predmetu 6, svedoka koji se pominju u njegovim papirima, beleškama, u sveskama i ponajpre sa svedokom 4. Usaglašene činjenice predstavljaju definitivne dokaze, da nije bilo nekog konkretnog sadržaja, a to je sama suština ovog predmeta.

Svestan sam koliko je sati i sada ću nešto reći o samom razgovoru od 2. novembra. Prosto želim da ukažem na to da se g. Kilaj složio da sa njim bude obavljen razgovor. On to nije morao. Složio se da to bude obavljeno i bez prisustva njegovog

advokata. Ni to nije morao. Imao je pravo da odbije da odgovori na neka pitanja, ali nije odbio. Odgovorio je na sva pitanja koja su mu postavljena.

Čak i ako zaključite da je g. Kilaj tokom tog razgovora rekao neke stvari koje nisu istina, rekao je mnogo što šta što jeste istina.

I ako pregledate taj razgovor sa tužilaštvom od 2. novembra, onda ćete primetiti da je u više navrata g. Kilaj priznao neke stvari koje su bile protivne njegovom interesu, na primer, kada je prihvatio da se na papirima i u beležnicama nalazi -- nalaze beleške pisane njegovom rukom, da je to njegov rukopis, u dokumentima koje se odnose na svedoka 4 takođe, a to priznanje protivno njegovom interesu, podupire kredibilitet mnogih objašnjenja koja je on izneo.

Tačka 15. Mi tvrdimo i zaista iz razloga koji vam je izneo g. Holmes maločas, i razloga koji su izneti u našem podnesku, mi tvrdimo da tužilaštvo nije iznelo apsolutno nikakve dokaze, koji vas mogu van razumne sumnje da je g. Kilaj kriv po 15. Tački optužnice, a pitanja -- ako se ostave po strani pitanja vezana za *actus reus* iz 15. Tačke optužnice, nema apsolutno nikakvih dokaza o traženoj *mens reai*, koji bi vam omogućili da ga proglasite krivim po 15. Tački optužnice. Ja prihvatam i argumente koje je g. Rees ranije izvao [sic] -- izneo u vezi sa odgovarajućom tačkom koja se odnosi na njegovog klijenta.

Vrlo kratko, časni sude, u našem završnom podnesku, mi u stavovima 188 do 191 govorimo o 11. članu kodeksa ponašanja, što su neke radnje od manjeg značaja po kosovskom zakonu i njegovim odredbama, čak i ukoliko neko delo ima karakteristike krivičnog dela. Ukoliko je to delo manjeg značaja, onda ta radnja ne predstavlja krivično delo. Drugim rečima, to je nešto što predstavlja potpunu odbranu u pravnom smislu iz razloga koje smo izneli u našem završnom podnesku, mi tvrdimo da je ovo delo za koje se moji klijent optužuje kad je reč o posledicama koje su bile nameravane, od malog značaja, a da čak ne postoje ni nekakve nameravane posledice koje bi bile kažnjive po Krivičnog zakona Kosova, ne po kodeksu o ponašanju.

Kolege su me upozorile da sam napravio *lapsus*. Mi tvrdimo da, ukoliko bi g. Kilaj i bio optužen, onda bi odredbe člana 11 morale da se primene.

Sada ću se sada ukratko osvrnuti na kažnjavanje i završiću u roku od 5 do 10 minuta. Svakako, prihvatam izjašnjenja koje je izneo g. Rees ranije danas o razlici između izjašnjenja koja ja moram da iznesem u vezi sa disparitetom, ali zaista mislim da je preteran zahtev tužilaštva da g. Kilaj bude osuđen na trogodišnju kaznu zatvora. Time se gubi svako osećanje srazmernosti.

To je preterano neskromno i čoveku pada na um poređenje sa neuspelim pokušajima prodavaca na pijaci koji naivnim

turistima nude svoju robu po petostrukoj realnoj ceni.

Tužilaštvo je iznelo zahtev da kazna bude tri godine, nadajući se da će te možda izreći kaznu koja prevazilazi ono što bi bilo pravedno u datoj situaciji, ali tako se ne treba ponašati u skladu sa principima prava. To je nedostojno nadati se da će biti izrečena veća kazna od one koja je zaslužena. G. Kilaju, mora se odati priznanje za prethodno dobro vladanje. Osim toga, njegov pozitivni dobri karakter je nešto o čemu su svedočila četiri svedoka koji su govorili o njegovom karakteru, a koje je odbrana pozvala da svedoči.

Vi ste već pročitali naše izjašnjenje o kazni iz našeg završnog podneska, ali čak i vreme koje je g. Kilaj već proveo u pritvoru, bilo bi 50% veće od svake moguće kazne, s obzirom da nije izvršena apsolutno nikakva šteta. Nema nikakvog razloga zašto bi -- imajući u vidu sve okolnosti, čak i ako bi bio osuđen, g. Kilaj bio kažnjen i jedan dan više od minimalne kazne predviđene zakonom.

Ali, mi tvrdimo, časni sude, da smo sigurni da se nećete i da ne treba da se bavite mogućnošću kažnjavanja u ovom predmetu, jer vas ni činjenic [sic] -- jer vam ni činjenice ni zakoni koji su relevantni, ne omogućavaju da se približite takvom rezonovanju, o tome da treba izreći kazne.

Tužilaštvo nije izvelo zakone koji bi vas bezbedno mogli dovesti do zaključka, da je bezbedno izreći presudu da su optuženi krivi.

Jedina bezbedna presuda bila bi da naš klijent nije kriv ni po jednoj tački optužnice.

Hvala.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Hvala najlepše, g. Edwards.

Imam više pitanja koja ću sada pročitati i pozvaću strane u postupku da ili u svojim glavnim izjašnjenjima odgovore -- ta pitanja, jer g. Young i g. Admiraal tek treba da iznesu svoje završne reči, ili ću druge zamoliti da razmotre ta pitanja i iznesu ih u odgovorima ili komentarima, što je u stvari prilika za repliku i dupliku, ukoliko to želite.

Ja ću pročitati ta pitanja, kako biste imali priliku tokom pauze, da ih uzmete u razmatranje kada budete pripremali svoja usmena izjašnjenja koja slede.

Prvo pitanje glasi: da li je stav odbrane da to što odbrana ne osporava konkretne transkripte ili prevode koje je tužilaštvo ponudilo na usvajanje, nešto što ne treba da bude uzeto u obzir, prilikom ocenjivanja pouzdanosti tih odlomaka transrkipata ili prevoda? Da li se taj stav zasniva u bilo kom smislu na teretu dokazivanja, koji je na tužilaštvu, ili na povlastici da se optuženi ne okrivljuju sami sebe? Ako je tako, kako se to uklapa sa stavom koji je iznet u žalbenoj presudi MKS-a u predmetu *Bemba i drugi*, stav 1339, gde je navedeno, da odbrana treba da iznese takvo osporavanje, kako bi taj stav, ukoliko je to stav koji je odbrana usvojila, bio konzistentnom sa uopštenijom obavezom, doduše iz drugačijeg

konteksta, koja je nekima od vas poznata kao presuda u *Browne and Dunn*, gde se traži od svih strana u postupku, uključujući i odbranu, da imaju određene obaveze, kada unakrsno ispituju nekog svedoka?

Drugo pitanje koje može biti prvenstveno interesantno za tužilaštvo, ali naravno sve strane mogu da prokomentarišu, jeste šta tužilaštvo tvrdi da je kriterijum za *actus reus*, koji je tražen za određeno lice, koje učestvuje u zajedničkom delovanju iz člana 401(2) Krivičnog zakona Kosova. Da li je taj kriterijum isti, kao i saizvršilaštvo prema kosovskim zakonima i da li je kriterijum za *actus reus* isti i kako se ono primenjuje kada je vid krivičnog dela iz člana 401(2) samo pokušaj. Kako tužilaštvo tvrdi, a imam na umu šta je tužilaštvo iznelo u svom završnom podnesku u stavu 572, ali kako tužilaštvo tvrdi da je Vllaznim Kryeziu učestvovao u zajedničkom delovanju koje se navodi u optužnici, a konkretno u vezi sa svedokom 4.

Da li tužilaštvo prihvata -- to je sada treće pitanje, da li tužilaštvo prihvata da iako član 11 Krivičnog zakona Kosova, nije izričito preuzet u članovima 15 i 16 Zakona o Specijalizovanim većima, da se on svejedno može primeniti prilikom primene člana 401(2) Krivičnog zakona Kosova na isti način, na koji tužilaštvo prihvata da se član 113 Krivičnog zakona Kosova, može primeniti. Imamo u vidu izjašnjenja iz replike u stavu 82, ali bi mi bilo od pomoći da čujem jasno

izjašnjenje o tome.

Četvrto pitanje koje je povezano sa petim, tužilaštvo u stavu 53 svog završnog podneska, upućuje na inv F55, što je podnesak podnet sudiji pojedincu u istražnoj fazi ovog predmeta, gde je opisan pretres kuće g. Smakaja. Da li tužilaštvo namerava da se osloni na taj podnesak, kako bi utvrdilo da je dokument P125 zaplenjen iz automobila g. Smakaja i da fotografije iz dokumenta P126 su snimljene na dan kada je izvršen taj pretres? Kako odgovarate na argument Smakajeve odbrane koji je iznet juče, da ovaj podnesak nije uvršćen [kao što je prevedeno] u dokaze, pa da se shodno tome ne možete na njega ni oslanjati?

I peto i poslednje pitanje za sada glasi: tužilaštvo se u u stavu 73 svoje -- svog podneska sa replikom oslanja na dokument P240, a to su fotografije, tvrdeći da je to dokaz da je to dokument P125 pronađen tokom pretresa Smakajeve kuće i konkretno, odn. izvinjavam se -- P240 je fotografija kese sa dokaznim materijalom, a sa spoljnje strane je i zabeleška koja se citira u stavu 73 njihove replike. Pitanje glasi, da li značaj koji se može pridati tom dokumentu, nešto što uopšte može da bude dovedeno u pitanje, činjenicom da je redigovano ime lica koje je kako se čini potpisalo tu belešku. Naravno, rado ću saslušati sve komentare odbrane u vezi s tim pitanjem, a naročito komentare Smakajeve odbrane.

Sada ćemo napraviti pauzu za ručak, i nastavićemo sa

radom u 13:00h popodne, a onda ćete vi, g. Young biti na redu da iznesete svoju završnu reč.

Hvala najlepše.

--- Pauza za ručak u 12:56h

--- Nastavak sa radom u 14:01h

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Izvolite, g. Young.

G. YOUNG: [Prevod] Hvala, časni sude.

Zadovoljstvo mi je da vam se obratim u ime g. Fazliua. Da li mogu da odmah kažem da kad je reč o pitanju koje ćete uputiti stranama, da bih vam bio zahvalan da mi date nešto vremena, pa da kasnije mogu da vam dam odgovor. Ja bih rekao da ću nastojati da mi izlaganje traje sat vremena, a ne dva.

U ime g. Fadila Fazliua vam se obraćam. On je čovek sa Kosova koji ima 66 godina i nije ranije osuđivan. Kao što znate, poku [sic] -- optužen je za pokušaj ometanja službenog lica u vezi sa svedokom broj 1, kom [sic] -- Rrustemom Mustafom i za nepoštovanje suda.

Nedelju dana pre nego što ovaj sud donese jednu drugu vrlo važnu odluku u predmetu broj 6, ja se danas vama obraćam, tako da sledeća nedelja će biti od velikog značaja za Kosovo i albansku zajednicu uopšteno. Iako su ovo relativno jednostavne i -- jednostavne optužbe, one su i te kako važne za g. Fazliua, jer kao što vam je jasno, tužilaštvo je napalo njegovu reputaciju.

Iako je ovaj postupak očigledno složen, ja ću pokušati da

rezimiram pitanja koja se tiču g. Fazliua nekih 5 do 10 minuta, a onda ću konkretno preći na završnu reč. Usredsrediću se na pokušaj ometanja postupka, a imate naše detaljno izjašnjenje o tome u pogledu nepoštovanja suda u našem završnom podnesku u stavu 145.

Kaže se da prilikom posete 2. jula 2023. Pritvorskom objektu u kom je bio g. Thaçi, tužilaštvo kaže da je on od g. Thaçija dobio uputstva kako bi pokušao da ometa tok pravosuđa i kaže se da je g. Fazliu pokušao da prenese prene [sic] -- data uputstva Remiju Mustafi i tvrdi se da je do toga i došlo 3. jula 2023, u kafeu 'Put 66' u Prištini.

Dakle, imamo dva važna sastanka sa Remijem Mustafom, 29. juna i 2. jula. To su dve ključne posete.

Tužilaštvo kaže, da sve što se desilo 2. jula se nužno sprovelo sledećeg dana, 3. jula, tako da oni se i te kako oslanjaju na zaključka u pogledu toga, šta se desilo 3. jula 2023.

Trenutak može biti relevantan iz više razloga. Kao što vidimo u transrkiptima od 2. jula, g. Thaçi očigledno nije znao kada se g. Fazliu -- da se g. Fazliu video sa svedokom 29. juna, niti je g. Thaçi znao da će se on videti s njim narednog dana na Kosovu. Tužilaštvo govori o nekakvoj tzv. grupi Fazliua, ali mi tvrdimo da takva grupa nije postojala i da nije postojalo zajedničko delovanje te grupe. Nije bilo nikakve koordinacije.

Da je postojala takva grupa, onda biste očekivali da su oni nešto planirali koordiniral [sic] -- koordinisali, da je postojalo neko elementarno -- koordinacija, ali to da g. Thaçi nije ni znao da se g. Fazliu sreo sa Remijem Mustafom nekoliko dana ranije, i da je imao nameru da se sastane s njim narednog dana, mogli biste da pomislite da to ukazuje na nedostatak koordinacije i da nije bilo zajedničkog delovanja. I mi podržavamo ono što je gđa Menegon s pravom rekla u tom smislu. Ne može se reći da je postojala sposobnost ometanja službenog lica. Jednostavno, nije bilo nikakvog zajedničkog delovanja niti grupe. Usporiću malo.

Tužilaštvo pokušava da vas uveri u svoj narativ, a taj narativ je jedno tumačenje koje se zasniva na zaključcima koje oni žele da vi prihvatite kao takve.

Odbrana tvrdi da argumenti tužilaštva, se zasnivaju na teorijama, pretpostavkama, spekulisanju, a ne na konkretnim čvrstim dokazima. Tužilaštvo ne prihvata koje su istinske slabosti u njihovoj tezi.

I odmah ću vam dati jedan konkretan primer. Oni ignorišu, zanemaruju ono što se može smatrati kao izgovor za g. Fazliua. Dakle, da je on imao neki razlog zašto će se sastati sa Remijem Mustafom i treba znati da je on poznavao Remiju Mustafa [kao što je prevedeno] -- Mustafu od ranije.

A taj "izgovor" je vrlo važna stvar, jer -- jer to se dotiče vrlo važnog pitanja, a to je da je on imao potencijalno

vrlo jasan razlog zašto želi da se vidi sa Remijem Mustafom koga je poznavao od ranije. Sećate se fotografije da su se oni sretali na društvenim okupljanjima, imali smo dokaze o tome?

Oni su se poznavali. Bili su u prijateljskim odnosima. Tužilaštvo su pogrešno prikazali izgovor zašto se -- zašto su se oni našli i tužilaštvo govori o onome što bih ja nazvao incidentom sa pištoljem. O tome ću i nešto kasnije detaljnije govoriti. Oni o tome govore ne -- na nekih 165 strana.

Budući da taj incident sa pištoljem nije ozbiljno bio shvaćen, a o tome je g. Fazliu govorio Thaçiju kada ga je posetio 2. jula, on je -- sve je o tome ispričao g. Thaçiju, ispričao je da se to desilo u Prištini, da je jedan čovek ranjen, da je drugi pobegao i tužilaštvo sada pokušava da navede taj incident kao izgovor

A šta pod time hoće da kaže -- hoće da kažu? "Izgovor" je nekakav lažni razlog, u ovom slučaju bio lažni razlog, kako bi se sakrio istinski motiv ili svrha da se nešto uradi. To je kao neka vrsta isprike [sic]. Dakle, a oni sada prihvataju da se zaista odigraju taj incident u Prištini, kada je opaljeno iz pištolja, i kažu da je to bio razlog, zašto je uspostavljen kontakt sa Remijem Mustafom, ali kažu da zapravo to nije bio pravi razlog, već da je pravi razlog taj, što je g. Fazliu bio lično odabran da pomogne g. Thaçiju, da pokuša da utiče na svedočenje Remija Mustafe. Ja smatram da je to čista glupost i objasniću zašto je to tako. Tužilaštvo zapravo ne želi da

ospori činjenicu da je došlo do ozbiljnog incidenta kad je opaljeno iz pištolja u Prištini. Tužilaštvo kaže da je g. Fazliu iskoristio priliku koja se jednostavno tada odigrala, desila, i da je to bio izgovor. Ja od vas tražim da se zapitate da li je ta reč izgovor dobro izabrana.

Argument tužilaštva se vrlo brzo raspada kad je reč o onoj optužbi za ometanje odn. opstrukciju.

Najpre, zašto bi g. Fazliu koji je posetio g. Thaçija 2. jula 2023, uopšte se i zamarao da priča g. Thaçiju o nekom lažnom raz -- razlogu, zašto hoće da se vidi sa Remijem Mustafom. G. Fazliu, jasno nije znao da ih tajno snimaju. Mogao je ništa da ne kaže. Ukoliko je došao da dobije neka uput [sic] -- neka uputstva da pomogne g. Thaçiju, zašto je onda bilo potrebno da navodi to kao izgovor?

E, sad vi možete da kažete pa velika je slučajnost da je takav incident se zaista odigrao i da je to bila o -- izuzetno dobra prilika koja se ukazala g. Fazliu.

Mi smo vodili istragu, a kao što znate, mi smo ispitivali svedoka broj 7, i uspeli smo da utvrdimo da je zaista i došlo do incidenta kada je opaljeno iz pištolja u Prištini 23. juna 2023. I to je značajan datum, jer u optužnici se navodi da je predmetni period za g. Fazliua od 26. juna do 18. jula.

Dakle, nekoliko dana pre početka predmetnog vremena, odbrana vam je pokazala tri članka iz štampe na Kosovu. Ti članci su usvojeni u spis i u njima se govori u -- govori o

tom incidentu kada je pucano u jednom kafeu. E, sad, da li je sve to tačno, da li je g. Fazliu jednostavno iskoristio tu priliku, da iskoristi taj incident kao izgovor da se sastane sa Remijem Mustafom. Ako -- zašto bi mu uopšte bio potreban nekakav izgovor za to.

Tužilaštvo jednostavno, odn. teza tužilaštva jednostavno ne stoji da je to bio izgovor.

Jer tužilaštvo zapravo se zapravo uopšte nije ni bavilo time da li je došlo do tog incidenta sa pištoljem. Oni se nikada nisu zapitali da li se taj incident zaista i odigrao, i da li postoji legitimna veza između tog incidenta i ovog postupka.

S obzirom na ispitivanje svedoka 7 i s obzirom na članke iz medija o tom događaju, incidentu, možda ćete -- zapitaćete se možda da li to može zaista da se opiše kao izgovor.

No, da vas pitam sledeće: kako je neverovatna slučajnost da je pogođen brat, odn. prijatelj brata Remija Mustafe tokom tog incidenta i da se to desilo neposredno pre nego što je porodica Fazliua stupila u kontakt sa porodicom Mustafe?

A pod dva, da li je tužilaštvo sprovelo istragu o tom incidentu i da li tužilaštvo to nije uradilo.

Da li je tužilaštvo pitalo Remija Mustafu o tome? Nije.

Da li je tužilaštvo pitalo brata Remija Mustafe nešto o tome? Nije, iako se na snimku čuje, da je g. Fazliu rekao da je navodno jedan od braće Remija Mustafe pogođen u nogu. Da li

su ispitivali o tome? Nisu.

Zatim. Da li je tužilaštvo sprovelo istragu o tome, da li je neki od sinova g. Fazliua poznavao navodnog osumnjičenog koji je pobegao sa mesta događaja? Čini se da ne. Zašto je to relevantno? Sećate se da u transrkiptima 2. od 2. jula, g. Fazliu je takođe rekao "jedan od mojih sinova je poznavao osumnjičenog koji je pucao." Da li su vodili istragu o tome? Tužilaštvo nije vodilo istragu.

Dakle, sve su to slučajnosti, da li je slučajna -- da su dve porodice, Fazliu i Mustafe [kao što je prevedeno] se -- stupile u kontakt tada?

Ako pogledate članke iz medija, ne tražim da to sada radite, ali ime žrtve tog incidenta se navodi u člancima iz medija, pa pogledajte.

Zatim, neverovatno je da se to desilo baš u pravom trenutku, što bi objasnilo zašto se Fazliu -- zašto je Fazliu stupio u kontakt sa porodicom Remija Mustafe. Čini se da se to desilo 23. juna 2023. Možda biste pomislili "pa to je odličan trenutak." Zamislite, to je svega nekoliko dana, pre nego što je fazliuov sin stupio u kontakt sa Remijem Mustafom, a to je bilo na osnovu evidencije telefonskih poziva 26. juna. Dakle, bukvalno tri dana nakon incidenta.

Ukoliko je sin bio povezan sa onim koji je pucao, onda biste mogli da pomislite da to objašnjava zašto su određene tekstualne poruke izbrisane.

Realnost stvari je da je to incident koji se zaista odigrao, da je g. Fazliu o tome govorio o Thaçiju 2. jula i nema ništa više niti ništa manje u tome.

I deseta tačka, da zaključim u vezi sa ovim. Kada sam ispitivao svedoka 7, mislim da je to jedini svedok kome sam ja ovde postavljao pitanje, svedok je prihvatio da je znao za 'besu', što je albanska tradicional -- tradicionalni način pomirenja zavade između porodica, kako ne bi došlo do eskaliranja i on je priznao da se to radi u albanskom društvu.

Dakle, zar vam se ne čini da tužilaštvo zapravo sada na očajnički način pokušava da diskredituje istinu koji je izneo g. Fazliu, a to je je stupio u kontakt iz istinskog opravdanog razloga sa porodicom Remija Mustafe, ali to ne odgovara narativu tužilaštva, i oni u tužilaštvu jednostavno to odbacuju kao izgovor. Ja smatram da i sa tom jednom rečju koju je tužilaštvo pogrešno odabralo, tužilaštvo zapravo uništava svoju tezu, kad je reč o toj tački optužnice.

Ja ću se sada baviti trećom temom ako mi dopustite, koja se odnosi na dva sastanka. Već sam spomenuo onaj od 29. juna, a drugi je onaj od 2. jula. Za oba sastanka se kaže, da su se odvijali u kafiću 66, 'Route 66', znači, to je kafić, restoran ili bar.

Dakle, realnost je ova: Postoje dokazi, to prihvatam da su se dogodila ta dva sastanka sa Remi Mustafom, to je jasno, i na osnovu dokaza iz telefona. Međutim, nejasno je šta se

desilo za vreme tih sastanaka. Čak i ako uzmemo da su reči g. Thaçija mogle da se protumače kao uputstva, a na drugim mestima se opisuju kao poruke, to nije dovoljno da je g. Fazliu na osnovu njih i delovao i nije dovoljno da se dokaže da štagod je rečeno, je uključivalo i umišljaj.

Dakle, znate, kao što svi u sudnici znaju, ljudi nekada urade i kažu stvari, tj. i nekada urade i ono što su rekli, ali nekada to ne urade. Dakle, ljudi pričaju svašta. Morate se upitati uz dužno poštovanje, da li ste sigurni da su ova -- ve radnje izvršene, sa namerom da se ometa pravda i da li su imale kapacitet da utiču na rad suda i zvaničnih -- i službenih lica. Dakle, mi smatramo da tužilaštvo nije to ni iz daleka dokazalo. Mi smatramo da oni jednostavno nemaju dokaze za tako nešto.

Ja smatram da je najbolji način da se na probu stavi to da li su dela ili namere takve, da se usredsredimo na dokaze od 3. jula, od tog sastanka, da nakon posete u zatvoru. Mislim da će sudu biti od pomoći, ako postavi i čitav niz pitanja o dokazima u vezi 3. jula, tog sastanka sa Remi Mustafom i g. Fazliuom. Dakle, o tome smo najviše i govorili. Mislim da su ta pitanja možda nešto što će biti od koristi.

Prvo, da li je tužilaštvo pozvalo Remi Mustafu u svojstvu svedoka u ovom predmetu? Nije.

Drugo, da li su mogli da ga pozovu? Odgovor je da, koliko je meni poznato. On je bio svedok u predmetu 6 i razumem da je

svedočio u tom predmetu. Sada nije pozvan, iako na osnovu dokaza se može zaključiti da je veoma bio uključen u sve ove događaje, međutim, nije se ni približio ovoj sudnici, niti je bilo ikakvog pokušaja da se pozove.

Dakle, može se reći da se gospodine [kao što je prevedeno] Mustafa može opisati kao žrtva, ili meta u ovom predmetu. Mi smatramo da dã. Da.

Četvrto, da li je tužilaštvo istražilo mesto gde se tvrdi da se g. Fazliu sastao dva puta sa Remijem Mustafom. Čini se da nije bilo istrage. Drugo, svedok 7, koji je bio zadužen za bezbednost svedoka, uopšte nije znao za to.

Peto, da li je tužilaštvo razgovaralo sa osobljem u kafiću '66', jer su se tu održala ta dva važna sastanka sa Remijem Mustafom. Da li su oni možda imali neke mušterije koji su bili svedoci tih sastanaka koji su možda nešto čuli, videli, možda su oni mogli da pomognu sudu u vezi toga. Dakle, ništa od tih stvari nije urađeno.

Šesto, da li je tužilaštvo predočilosnimke sigurnosne kamere -- kamere, kako bi potkrepili svoje dokaze. Ja neću da kažem da nije došlo do sastanaka.

Dalje, da li tužilaštvo zna kakav je stav Remija Mustafe u vezi navoda o ometanju ili pokušaju. Dakle, o tome postoji sporazumna činjenica, o tome ću završiti, da tužilaštvo jeste obavilo razgovor sa njim 18. novembra 2023. u svojstvu osumnjičenog i Remi Mustafa je porekao vršenje uticaja na

svedoke i ni u jednom trenutku nije rekao da je došlo do pokušaja uticaja na svedoka. Dakle, o tome želim da kažem to.

Sada prelazim na jednu drugu temu i nadam se da ću još da mi je ostalo vremena. Ja ću preći sada na temu broj 4.

Želim da se o -- o -- govorim o nekim opštim pitanjima i da navedem neke reference u vezi sastanka od 2. jula i transrkipata koji bi mogli biti sudu od pomoći.

Želim odmah da iznesem naš stav u vezi onoga što tužilaštvo tvrdi u vezi kvaliteta dokaza u ovom predmetu, zato što u određenim prilikama, tvrdilo je tužilaštvo usmeno ili pismeno, da su dokazi protiv optuženih ogromni i sveukupni i što se tiče toga, oni u stvari nisu vršili istragu u vezi brojnih stvari u ovom predmetu, nisu prihvatili brojne slabosti u njihovim tezam -- u njihovoj tezi ovog predmeta, i nisu prihvatili ni to, da su imali određene poteškoće.

Dakle, realnost je to, da oni imaju nekakve dokaze iz druge ruke i da su iz toga izvukli nedopuštene zaključke na osnovu dokaza koji su im bili na raspolaganju. Mi smatramo da je tužilaštvo pokušalo da izvuče najinkriminišuće zaključke od tajnih snimaka, a ignorisali su druge moguće zaključke, i u svom završnom podnesku, oni jesu rekli da prihvataju dokaze, to je stranica 7, stav 12 njihovog završnog podneska, prihvatili su da dokazi iz druge ruke -- je nešto što se treba ocenjivati sa dužnom pažnjom i vrlo oprezno. Dakle, ja se nadam da ćete to uvažiti.

Dakle, sad prelazimo na vremenske okvire, tužilaštvo kaže da je odvijanje tih događaja, a mislim da o tome govore na stranicama 61 i 62.

Dakle, tek 8. juna 2023, je g. Fazliu podneo zahtev da poseti g. Thaçija 2. jula 2023, 14. juna 2023, a onda se čini da je g. Thaçi komunicirao sa g. Fazliuom pre posete od 2. jula 2023. Iako vidimo da period koji obuhvata optužnica počinje 26. juna, ne govori se o prethodnim komunikacijama pre 2. jula.

Vi možda mislite da je to bis -- bitno, ali ja prihvatam to što je rekla gđa Menegon u svom podnesku da dokazi nedostaju oko toga da li je postojala grupa Fazliu. Mi smatramo da nije postojala, imajući u vidu odsustvo koordinacije, potpuno neznanje, g. Thaçija, činjenice da je Fazliu upravo bio kod njega nekoliko dana ranije. On to nije znao. Ja mogu da vam dam reference i to ću raditi malo kasnije. Dakle, on nije znao da se ovaj s njim sastao nekoliko dana ranije, niti je znao da namerava da ga vidi narednog dana. On je postao svestan tog sastanka od narednog dana, tek kada mu je za to rekao g. Fazliu.

Dakle, došlo je do nekakve koordinacije male grupe, ali u suštini ta grupa nije postojala.

Možda mislite da su uverljivije okolnosti pod kojima je Remi Mustafa se upustio u razgovor 2. jula. 2023, ali ja mislim da ovde postoje dva dokaza koja su bitna.

Prvo, mislim da je to prihvaćena činjenica, da nemam sad tu referencu, da je 1. jula u kosovskim medijima bilo izveštaja o tome da će Remi Mustafa biti svedok tužilaštva u ovom sudu u Hagu. Dakle, to je već bilo poznato 1. jula, 2. jula. On je postao javna ličnost. Dakle, može se zaključiti da je on bio neko kome se govorilo. Dakle, to je jedna od najvećih tema, tada bila na Kosovu i dakle to je nešto o čemu se dugo razmatralo. Dakle, radi se o stranicama 1355 do 1600, dakle to je sat vremena, gotovo dva sata. Dakle, među stotine imena koje se tamo spominju, a vidimo to u transrkiptu i pojavljuje se raznorazne -- pojavljuju se raznorazne teme i tračevi i glasine i ono što je neko čuo, međutim, u -- tokom tog razgovora, može se smatrati da se pojavilo jedno ime koje uopšte nije bilo iznenađenje. Mislim da je ta -- g. Thaçi rekao za transrkipt -- na transrkiptu od 2. jula, da je televizija u pritvorskom objektu stalno uključena i onda su oni nesumnjivo znali -- o čemu se piše u medijima.

Druga stvar je, a gđa Menegon je takođe to rekla, je da je g. Remi Mustafa, neko ko se na Kosovu ceni, da je on popularna ličnost u albanskoj zajednici, poštovani bivši komandant OVK, čije ime u javnom domenu i za koga javnost zna od početka, jer je on bio komandant OVK. Čini se da je postao i slavna ličnost na televiziji, ali naravno, on je bio neko ko je bio dugo poznat u javnosti, i na osnovu dokaza se može zaključiti da je on se pojavljivao na televiziji i u drugim

medijima prilično često.

Druga stvar koju želim da razmotrite je složenija i nijansiranija i želim da kažem sledeće. Kada razmatrate transrkipte od jula, želim da ih stavite u perspektivu u odnosu na razgovore sa Remijem Mustafom, zato što možda perspektiva i kontekst nisu sasvim jasni.

Transkripti nemaju vremenske pečate, oni su dugački nekih 165 stranica. Ime Remija Mustafe se ne spominje u transrkiptu do pre stranice 32. Onda na stranici 33, pojavljuje se ime, jer g. Thaçi govori o krivičnom postupku g. Mustafe na Kosovu.

Dakle, ja mogu da iznesem neke statističke brojke u vezi tih 165 stranica i da vidimo koliko je reprezentativan ovaj primer koji je pustio Hafetz tokom šest minuta, a to je samo šest minuta od sastanka koji je trajao dva sata. Mislim da je Hafetz rekao da su ti odlomci dobar primer snimljene posete. E, sad, to je stranica 18 transrkipta. Da vidimo koliko oni stvarno predstavljaju dobre uzorke. Na ovim odlomcima, jasno je da se govorilo o g. Mustafi, da se govori o uputstvima Remija Mustafu [kao što je prevedeno].

Dakle, ako sve to preračunamo, a nisam baš odličan matematičar, ali reference koje se odnose na Remija Mustafu se pojavljuju od stranice 33 do stranice 58. Znači na 25 od ukupno 165 stranica. Međutim, veći deo posete od 2. jula i transkripti sa te posete uopšte ne spominju Remija Mustafu, uopšte. Dakle, ako se pogleda na tih 25 stranica, gde se

pojavljuje njegovo ime, na svega devet od tih 25 stranica se navodno pojavljuju uputstva, a od tih 9 -- 5 od tih stranica se odnose na predloge da on treba da bude što kraći tokom svedočenja.

Dakle, kad pogledamo ono što je ostalo 4 ili 5 stranica ili 9 stranica od ukupno 165, i kad se to oduzme i sabere, onda se može zaključiti da taj uzorak, odlomak koji je prikazan, zapravo nije stvarno reprezentativan. Dakle, uopšte nije bio reprezentativan po mom mišljenju. I realnost je da sud mora da uvaži reference, činjenice i brojke u perspektivi koja odgovara i u pravom kontekstu.

Još jedna stvar, časni sude, koju možda možete smatrati bitnom, a ponovo to je nešto što je vrlo nijansirano i složeno, je da li je razgovor od 2. jula namerno g. Thaçi usmeravao ili nije na Remija Mustafu i da li kada se pročita transrkipt pažljivo 2. jula se čini, da se čitav razgovor o Remiju Mustafi vodio tek nakon što je njegovo ime se tek spomenulo.

Znači, važno je znati okolnosti, kako je došlo do spominjanja njegovog imena, kako su se stvari dalje razvijale, kako uopšte se došlo do toga da se to spomene u razgovoru pre nego što je g. Thaçi dao neke komentare i šta je rekaoa, ako je to rekao o toj osobi.

Dakle, ja ću sada da predočim reference koje mi smatramo da su relevantne na stranici 35 transrkipta od ukupno 165

stranica. G. Fazliu govori o imenu lica u Prištini. Neću da spomenem ime tog lica iz očiglednih razloga. Neću javno o njemu da govorim. Dakle, g. Fazliu spomene ime osobe, neću da kažem tačno ko je on bio, ali njegovo ime je u transrkiptu i možete ga videti. Onda, nešto što je onda dovelo do razgovora o Remiju Mustafi tokom -- na tim sastancima od 2. jula, se može naći na stranici 39, zato što se ime ponovo pojavljuje koje je g. Fazliu spomenuo i tvrdi se da se ta osoba ponovo treba spomenuti, ko -- za koju je rekao da je sa njim razgovarao na Kosovu, o sudskom predmetu i onda je rekla ta osoba da ga zanima Remi. Taj. To je stranica 24 i 25.

Onda, g. Thaçi nastavlja razgovor na stranici 40. Dakle, čini se da je g. Fazliu koji je počeo razgovor o Remiju Mustafi, a to je ono -- samo postalo jasno jer je treća strana bila spomenuta od strane g. Fazliua koji je izrazio interesovanje, i to mi se čini da je kontekst za početak razgovora o navodnim uputstvima. E sad, možda će vam se činiti da je razgovor o Remiju Mustafi, nije počeo planirano, već nekako usputno.

Njegovo ime nije bilo jedino ime, bilo je stotine imena tokom tog razgovora, bilo je ćaskanja, trača, razgovora o zdravlju -- zdravlju g. Thaçija, bilo je govora o politici, čak je bilo govora o tome ko je najbolji advokat u predmetu 06. Dakle, svašta se govorilo tokom te konverzacije i bilo je najmanje stotita [sic] -- stotinak imena koja se spominju na

tih 165 stranica transrkipta.

Tako da mi se čini, zašto je uvek plan g. Thaçija ili namera da traži pomoć od g. Fazliua da navodno utiče na Remija, zašto on nije počeo taj razgovor s njim. Zašto se to spominje u ovom tajno snimljenom razgovoru, kao jedna usputna tema, pokrenuta spominjanjem treće strane koja je izrazila interesovanje. Ja mislim da je taj detalj jako važan.

Dakle, ako dalje pogledamo transrkipt od 2. jula, časni sude, želim da vam skrenem pažnju na još nešto o čemu sam govorio, ali želim da vam sad dam tu referencu. Dakle, to je relevantno u smislu da li postji ili ne postoji grupa Fazliu.

Na transrkiptima, na stranici 40, videćete šta piše, ja ću to rezimirati. Tu kaže:

Fazliu: "Znaš kako se Remi ponaša?"

Thaçi: "Kako je on?"

Fazliu: "Dobro je biće ovde preksutra."

Thaçi: "Kad si ga video?"

Fazliu: "U četvrtak. Pre nego što sam otišao popili smo kafu u kafiću 66 i onda smo razgovarali."

Ja pozivam sud da sagleda i druge prilike, ali jasno je da Thaçi nije znao da se Mustafa nekoliko dana ranije sastao sa -- da se Kilaj nekoliko dana ranije sastao sa Mustafom. On uopšte nije za to znao i kako se to onda može uklapati sa tvrdnjom tužilaštva, da je tu postojala određena koordinacija. U pitanju je svedok broj 1.

A, zašto to mora biti relevantno. Pa ja tvrdim i opet se ponavljam, pa ću jedan deo i preskočiti, ali jasno je da Thaçi nije znao za to, a to zaista potkopava teoriju da je uopšte postojala neka grupa. Dakle, nije postojala nikakva tzv. Fazliuova grupa. Ja mislim da tužilaštvo nema nikakve dokaze kojima bi potkrepilo tvrdnje o postojanju veze između g. Thaçija i sina g. Fazliua, dakle, to je tako.

Naprotiv, čini se i sasvim je moguće, a vi ćete to pažljivo razmotriti, u to sam siguran. Ako pročitate ovih 165 strana, videćete da se tu govori o čoveku koji je zatvoren u jednom zatvoru u inostranstvu, veoma frustriran, suočava se sa suđenjem koje se zasniva na vrlo ozbiljnim optužbama za koje on smatra da su lažne i koji iživljavate svoje frustracije ili daje oduška svojim mislima.

U našem završnom podnesku, časni sude, videćete da smo pokušali da damo kontekst kako izgleda kada jedan posetilac dolazi kod zatvorenika u inostranoj zemlji i sa njima razgovara dok je njegovo suđenje u toku, gde oni možda i razgovaraju o tom suđenju, možda i ne, ali treba da uzmete u obzir ceo taj kontekst, kao i način na koji bi taj zatvorenik u takvim uslovima mogao da se ponaša, a takođe i posetilac.

Ali, uz sve dužno poštovanje, ja prihvatajući argumente koje je iznela gđa Menegon, takođe je važno uzeti u obzir, ono što tužilaštvo kaže u svom završnom podnesku na strani 233 u stavu 432, gde oni s pravom primećuju da grupa u ovom

kontekstu, mora obuhvatiti tri ili više lica, a kontekst je da su ova lica definisana zajedničkim delovanjem i učešćem u grupi, a pokazao sam da nije postojala koordinacija, časni sude. Dakle, to znači da nije bilo ni grupe, jer nema ni koordinacije.

Jer konkretno rečeno, ja tvrdim da je tužilaštvo moralo da vas uveri, kako biste bili sigurni da je susret koji se odigrao 3. jula u kafeu 'Ruta 66' sa svedokom 1, u pokušaju da se njemu izdaju instrukcije ili da se utiče na to kako će svedočiti u predmetu 6, da je to bila svrha tog sastanka, tužilaštvo, kako ja tvrdim, ne može zadovoljiti kriterijum za teret dokazivanja u pogledu toga.

A, kao što vam je vrlo dobro poznato, način kako tužilaštvo običnosklapa svoju argumentaciju, bilo da je reč o nekom nacionalnom ili međunarodnom tužilaštvu, tužilaštvo obično započinje neko suđenje time što predočava dokaze o žrtvama. Žrtva -- poziva žrtve da svedoči, tako da žrtva može da iznese svoje svedočenje o tomešta joj se dogodilo, šta je rekla, šta se desilo, šta je ta žrtva uradila ili nije. To je uobičajeni postupak. Iskazi žrtava su obično prva svedočenja koja se izvode kao dokaz u krivičnim predmetima, ukoliko postoje navodi o određenom napadu ili tome slično. To je uobičajena procedura.

Kada je reč o g. Fazliu, mi tvrdimo, da je navodna žrtva, a to je svedok broj 7, da je prepoznato da je to g. Remi

Mustafa. Mogao bi se on opisati kao navodna žrtva, iako on kaže da na njega niko nije uticao niti ga ometao i čini se da on sugeriše da nije postojao ni pokušaj da se na njega utiče. Tužilaštvo ga je zvalo da svedoči u predmetu 6. Zašto ga onda nisu zvali, ja to postavljam kao retoričko pitanje i u predmetu 12. Tvrdilo se da je on svedok koji svedoči o istinitosti određenih tvrdnji, događaja, tvrdi se da je on bio žrtva i da je bio prisutan na dva sastanka sa g. Fazliuom u kafeu 'Ruta 66'. Vi možete čak smatrati da je g. Remi Mustafa mogao da bude najrelevantniji, sve dok je [nejasno] tvrdilo da je žrtva kojoj su se optuženi obratili, koju su kontaktirali, ukoliko se taj kontakt odvijao tako kako oni sugerišu. Ima i drugih odlomaka za koje smatram da su relevantni i na to ću vam skrenuti pažnju, možda ću i citirati nešto oko toga. Kada je reč o incidentu sa pucanjem, časni sude, g. Fazliu, na strani 53 zatražio je sastanak sa Remijem Mustafom na strani 56, g. Fazliu kaže g. Thaçiju, da mu je rekao da dolazi da ga poseti, a g. Fazliu je na strani 56 rekao Remi Mustafa je kazao "Dolazi moj brat", što sugeriše da je možda Remi Mustafa zajedno sa jednim od svoje braće došao 3. jula, ali to nikada nećemo saznati, jer nemamo dokaze o tome, jer iako je ovo ključni događaj u tom predmetu, ima li dokaza u vezi s tim? Nema. Tužilaštvo prilično arogantno, izgleda nije istražilo sve te -- sve važne događaje, kako bi potkrepilo svoje teze. Kada je reč o dokazima iz telefona, dokumentarnim dokazima.

Što se toga tiče, mi smatramo da navodno kako oni tvrde, ti dokazi pokazuju da su se ovi sastanci održali, a nemamo dokumentarne dokaze i dokaze iz telefona u vezi sa sadržajem tih sastanaka. Kad je reč o sastanku od 3. jula, mi nemamo tekst koji bi opisivao šta je rečeno i da je to rečeno. Nema ničeg takvog.

Što se tiče usmenih iskaza, ni to ne postoji. Naprotiv, vi, časni sude, prihvatate usaglašenu činjenicu, da je on poricao da su na njega uticali i ja uz dužno poštovanje iznosi da tužilaštvo ne može dokazati da ono što je rečeno 2. jula, nesumnjivo je preneto u događaje od 3. jula. To je možda bilo tako, a možda i nije. Sasvim je moguće i zamislivo da ono što se odigralo u Hagu je bilo ograničeno na Hag i da se nije ni na koji način prelilo na događaje u Prištini na Kosovu.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] G. Young, vidite li molbu zapisničara da malo usporite.

G. YOUNG: [Prevod] Izvinjavam se. Jesam li prebrz? Onda ću usporiti. Jedino što mogu da navedem kao olakšavajuću okolnost jeste da ću uspeti da završim otprilike u onom vremenskom roku koji sam naveo.

Časni sude, jednostava je istina je da tužilaštvo ne može da pokaže da su te instrukcije zaista bile prenete, niti da je izvršen pokušaj da se instrukcije prenesu. Oni to nisu dokazali, nisu dokazali ni svoje teze.

S obzirom da nema dokaza, mi smatramo da ima drugih

indicija koje su od pomoći sudu i u vezi s tim, ja ću vas uputiti na nešto što možete razmotriti i eventualno izvući neke drugačije zaključke. To je nešto kratko i ima određenu nijansu značenja.

To su reference na transrkipt na strani 42, 42-ve od 165 strana, odmah pošto je g. Thaçi govorio g. Fazliuu o svedoku 1 da on treba da bude kratak i neke druge nerazgovetne stvari. G. Fazliu odgovara, i citiram, on kaže "ne, ne, ne, samo na kafu, ništa tako, nikada, nipošto." Nije jasno šta je tačno njemu bilo rečeno, ali ukoliko izvučete posredno zaključak da li je to dopušteno ili ne, onda je odgovor g. Fazliua sa strane 42 nedvosmislen. To je odričan odgovor. U stvari, u toj rečenici ili dve, g. Fazliu kaže "ne. Osam puta u dve rečenice, ili u jednoj rečenici." Dakle, nedvosmisleno je da je to njegov odgovor.

Sada je na sudu da oceni da li je rečeno nešto nedopušteno što prethodi tom odgovoru, a odgovor je nedvosmislen, kako ja to vidim.

Što se tiče pominjanja incidenta sa pucanjem, i to ćete možda želeti da uzmete u obzir, da.

Dakle, ja bih zatražio od vas da razmotrite reference na taj događaj, jer je možda postojao dobar razlog za njega da se sastane sa Remijem Mustafom. Reference koje su najvažnije za ovaj događaj, to je svega nekoliko strana, strana 56, redovi 19 do 24, tu g. Fazliu kaže "Zvao sam ga da dođe na skup. Neko

je ranjen u Prištini. Jedan prijatelj je ranjen. Da. Prijatelj Remijevog brata." I sasvim je jasan zaključak koji se iz toga može izvući, da je on pominjujući Remija pomenuo Remija Mustafu i njegovog brata.

Nažalost, tužilac koji se time bavio, kome se izvinjavam, pokušao je da stavi prigovor na moje pitanje, da li je pominjanje Remija bilo nešto što se odnosilo na Remija Mustafu, ne na nekog Remija Smitha ili Remija Josepha, nego baš na Remija Mustafu. Kada sam ja pokušao da ispitam svedoka 7, tužilac je rekao da prigovara i da smatra da to nije relevantno, a vi ste mi, časni sude, i to s pravom dopustili da postavim to pitanje, a taj svedok je prihvatio da bi to mogla biti referenca na Remija Mustafu.

Druga referenca koja je očigledna kao što je ova očigledna da se odnosi na Remija Mustafu, pa nije ni jasno zašto je bio iznet prigovor na takvo pitanje.

Druge reference koje bi mogle da budu od pomoći sudu su na strani 56, ta transrkiptima od 2. jula, gde se kaže više u vezi s time i čini se da g. Fazliu kaže g. Thaçiju da je Remi Mustafa rekao "moj brat dolazi", "da se to obavi."

Zašto bi brat dolazio? Da li se misli na tog brata za koga je Remi Mustafa rekao da je ranjen ako to nije bila situacija vezano sa -- besu, odn. pomirenje, zašto bi brat dolazio? Možda zato što je taj brat poznavao lice koje je bilo žrtva tog incidenta sa pucnjavom. To ima smisla. Delići

slagalice se uklapaju i činjenica je da je to prosta priča o jednostavnom incidentu koji se odigrao otprilike u to vreme.

A na strani 57, u redovima 5 do 18, naročito, tvrdi se da je g. Fazliu rekao:

"Da, prijatelj mog sina imao je problem nejasno sa pištoljem. Izvukao pištolj i pucao mu u nogu. Rekao je nešto svom prijatelju nerazgovetno ranjen i niko ga nikad neće uhapsiti. On je idiot," rekao je. On je bio prvi koji je ukazao na taj pištolj. Kada dođeš opet ovde, možemo da sednemo i da porazgovaramo.

Dakle, Remi Mustafa je kako se čini, znao da on ide u posetu g. Thaçiju u Hag i čini se da je g. Fazliu rekao da mu je Mustafa kazao uradi to, završi to. Kada se vratiš ovamo, možemo da sednemo i da porazgovaramo. Dakle, jedna od tema koje treba [kao što je prevedeno] razmotriti kao mogućnost, jeste taj događaj sa pucanjem od 3. jula. Po mom mišljenju, to je prirodan zaključak.

Da, da. Dakle, u najmanju ruku, mi tvrdimo da sadržaj navodi na zaključak da taj susret možda nije bio povezan sa ovim predmetom. Jasno vidimo da se radilo o nekim ozbiljnim stvarima i da je to uključivalo ova lica koja sam ja pokušao da sada opišem.

I sada bih prešao na drugu temu. Da. Izvinjavam se. Mislim da sam izneo svoju poentu i izvinjavam se, ali nemam broj strane kada je tužilac pokušao da prekine moje unakrsno

ispitivanje, ali da, uz svo dužno poštovanje, to je bio neprimeren prigovor, apsurdni prigovor, koji ste vi, časni sude, odbacili.

A, kao što znate, to se odigralo dok sam ja ispitivao svedoka, svedoka 7, u ponedeljak, 2. marta ove godine, što je zabeleženo na strani 469 transrkipta za taj dan, 469 u redu 5, do strane 470 u redu 10. Tu je došlo do tog prekida mog ispitivanja, odn. iznošenja tog prigovora.

I ako mogu, izneo bih još neke završne argumente u vezi sa g. Fazliuom, a sledeća tema odnosi se na pitanje razgovora, pa ću vam nešto kratko izneti i o tome.

Kad je reč o razgovoru sa osumnjičenim licem, vi ćete, časni sude, znati da u većini nacionalnih i međunarodnih pravosudnih sistema, tužilaštvo obično iznosi osumnjičenom u odnosu na koga ima neke ozbiljne optužbe, imati priliku, pošto oni na osnovu toga imaju priliku da ispitaju tog osumnjičenog o tim navodima i sumnjama i u vezi sa dokazima.

Isto tako, razgovor pruža priliku osumnjičenom, da iznese svoje odgovore na optužbe koje se iznose protiv njega ili nje. To je nekada dobar način da se provere dokazi, da se provere navodi, da se vidi kako će to lice reagovati i odgovoriti. Neki dobro reaguju, neki loše, ali to je pravičan način da se dokazi ispitaju, da se vidi kako će osumnjičeni odgovoriti ili reagovati, da li može da odgovori.

Ali, posle tih razgovora, kao što će vam biti jasno,

uobičajena je praksa da tužilaštvo, nacionalno i međunarodno da donese odluku, da li će nastaviti sa krivičnim gonjenjem tog osumnjičenog, da li će izneti optužbe protiv njega, optužiti ga, drugim rečima, ili ne. To može zavisiti od rezultata razgovora, ili ne.

Ali većina ovih optuženih nikada nisu bili u toj situaciji. Nikada nije obavljen razgovor sa njima. Sa g. Kilajem možda jesu pre mnogo godina, ali većina optuženih nisu. Dakle, tužilaštvo je donelo stratešku odluku da ne obavi sa njima razgovor, već da se drži svojih optužbi. Da li je to pravičan način da se postupa. Ja tvrdim da nije.

Dakle, g. Fazliu koji je Kosovac, nije ranije osuđivan iz porodice u Prištini. Sa njim nikad nije obavljen razgovor u vezi sa ovim optužbama. Oni su odmah prešli na optužnicu, odmah na optužnicu. U stvari, kada je reč o pravdi pa i zdravom razumu, ja uz sve dužno poštovanje tvrdim da je trebalo bar da obave razgovor sa njim, pa da vide da li ima neke razlike.

Ali umesto toga, oni su bukvalno dozvolili da se naprave propuste tokom istrage, a tužilaštvo se nikad nije potrudilo ni da obavi sa njima razgovor ili da čuje, ima li on nešto da kaže i šta bi imao da kaže.

Časni sude, možda vam je poznato, da u nekim pravodnom [sic] -- pravosudnim sistemima, nema mogućnosti razgovora, te politike takvog rada, ali to nije ovde slučaj. Tužilaštvo je

prešlo direktno na podizanje optužbe, pre nego što je razgovaralo sa osumnjičenim, ali mislim da bi bilo bolje za sve strane, da su istražitelji i tužioci razgovarali sa osumnjičenima, međutim, to nije urađeno. Ja neću govoriti sada o Krivičnom zakoniku Kosova, gde se govori o toj situaciji kada nema istrage, nema informativnog razgovora, i da tužilac može da podigne optužnicu, a da nije razgovarao sa osumnjičenim, jer kao što znate, u nekim pravodnim [sic] -- sistemima, ukoliko nije obavljen razgovor, ne može ni da se podigne optužnica.

To je sve što sam želeo da vam kažem danas, časni sude, a kada je reč o nepoštovanju suda, mislim da smo bili dovoljno jasni u našem pismenom [kao što je prevedeno] podnesku. Hvala vam, časni sude na vašoj pažnji, što ste me slušali u petak popodne.

I po mom mišljenju, mi imamo nedovoljno dokaza i jedina ispravna presuda koju možete doneti je da g. Fazliu nije kriv. Hvala.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Samo da vam kažem, da ćemo imati pauzu u 15:45h.

G. ADMIRAAL: [Prevod] Časni sude, tužilaštvo je vodilo istragu o g. Kuçiju tokom više od dve godine. Pretresli su njegov dom, njegove telefone i računare, pročitali njegove poruke, pogledali evidenciju o pozivima. Nezavisni pravni savetnik je sve to pogledao i nakon celokupnog tog rada, teza

protiv g. Kuçija počiva na dve stvari, na jednoj tekstualnoj poruci, 18, reči, na albanskom, i jednom snimljenom razgovoru nakon kog nije stupljeno u kontakt ni sa jednim svedokom, niti je bilo šta urađeno.

To je teza koja se iznosi protiv g. Kuçija i ja neću ponavljati ono što sam naveo u svom pismenom podnesku, vi ste ga pročitali. Govoriću danas o pet stvari.

Najpre, poruka od 12. aprila 2023. Pod 2, umišljaj g. Kuçija. Pod 3, transrkipt posete od 3. septembra, pod 4, navodni dogovor i nedostatak, nepostojanje krivične radnje. Pod 5, odgovarajuće krivično pravo z [sic] -- u ovom predmetu. Ja ću u pogledu ovih tema, govoriti, imajući na umu repliku tužilaštva, i ono što je tužilaštvo reklo u završnoj reči i što je va -- još takođe važno i šta nije reklo.

Počeću najpre sa porukom i prevodom. Tužilaštvo je reklo sudiji za prethodni postupak da je g. Kuçi napisao sledeće reči "prijatelju, on ti je čestitao na tvom profesionalizmu, na onome što -- što si rekao o tvojim idejama o zemlji i ratu i na tvojoj hrabrosti." "On," dakle, treće lice jednine.

Tužilaštvo je u uvodnoj reči reklo da je g. Kuçi preneo Mustafi čestitke neimenovanog lica i tužilaštvo je dodalo da su ideje tog neimenovanog lica, odgovarale uputstvima koje je Thaçi dao g. Fazliu.

Časni sude, to je teorija tužilaštva. Član jednog tima odbrane je preneo poruke čoveka u pritvoru -- iz pritvora

jednom svedoku. Ta teorija je pogrešna.

Prevodilačka služba nam je sada dala ispravan prevod, jer je prevod poruke sledeći: "Prijatelju, ja ti čestitam, ja." Prvo lice jednine, sam g. Kuçi, nema nikakvog neimenovanog lica. Nikada ga nije ni bilo. Nikakve poruke ni od koga nije bilo. To je čovek koji je gledao televiziju, video kako stari prijatelj daje intervju i odštampao je onda 18 reči.

A šta tužilaštvo sada kaže u pogledu tog ispravnog prevoda. U 47. Stavu replike, tužilaštvo kaže, da ta ispravka ništa ne menja u pogledu toga da je ispunjen uslov *actus reusa*. Jednostavno rečeno, tužilaštvo sada kaže samo to, da je poruka poslata. Tužilaštvo više ne tvrdi da je u poruci preneta poruka bilo koga drugog, niti kaže da ta poruka odgovara bilo čemu što je g. Thaçi rekao bilo kome.

Odbrana prihvata da ispravljeni prevod ne menja činjenicu da je poruka poslata, zaista, ali promenjen je smisao poruke. Uklonjena je sugerisana veza sa g. Thaçijem ili nekim drugim licem. Uklonjena je tvrdnja, da je g. Kuçi postupao kao čovek koji prenosi poruke. I takođe se uklanja osnov na kom -- po kom tužilaštvo pokušava da tu kratku poruku stavi u širi plan uticanja na svedoke, a to nije mala promena. Odnosi se na kontekst, smisao i značaj poruke.

Časni sude, pre nego što nastavimo, moram da se osvrnem na nešto što je tužilac juče rekao. Tužilac je govorio o toj poruci kao da je g. Kuçi optužen da je uticao na g. Mustafu.

Rečeno je da je g. Kuçi čestitao -- čestitao g. Mustafi na njegovim viđenjima rata i onda je to povezano sa tim kasnijim razgovorima, koji se odnosio na neke druge ljude. Ali, to nije optužba protiv g. Kuçija. G. Kuçi se ne teri [sic] -- za uticaj na svedoka. On se ne tereti za ometanje službenog lica. On se ne tereti za uticanje na -- i zastra -- za zastrašivanje svedoka. On se samo u jednoj tački, tački če [sic] -- 19, tereti za jednu stvar, a to je što se oglušio o nalog suda. A

To nije pitanje tehnikalija. To je ishod odluka ovog suda od ra -- odluke koju je ovaj sud ranije doneo. U izvorno sumnjiče [sic] -- izvorno je g. Kuçi osumnjičen za ometanje službenika na osnovu člana 401(2), ali ta optužba nije potvrđena protiv njega, sudija za prethodni postupak je zaključio da ne postoji dovoljna obeležja tog krivičnog dela, a apelacioni sud nije odustao od tog zaključka.

Tužilaštvo to zna, a pre manje od nedelju dana, tužilaštvo je napisalo, citiram, da "za nepoštovanje suda više ne postoji uslov da je prekršen nalog, kako bi se ometao postupak Specijalizovanih veća Kosova. I tužilaštvo kaže da optužbe protiv Kuçija više ne zavisi od toga."

Ali, pitanje je sada suženo. Da li je g. Kuçi svestno i hotimično [sic] -- [kao što je prevedeno] o konačni nalog suda. Pitanje viš -- pitanje nije da li se tužilaštvo ne slaže sa onim što je g. Mustafa rekao na televiziji. Pitanje nije da li tužilaštvo n -- da se tužilaštvu nije dopao da mu g. Kuçi

čestitao. I pitanje nije da li je neko drugi kasnije razgovarao sa g. Mustafom.

I reći ću još nešto. Ukoliko je test uticaj, onda tužilaštvo je slučajno sa nemogućim problemom koji je samo napravilo g. Mustafa je dao taj intervju pre nego što je g. Kuçi poslao poruku. Stanovište tužilaštva, odn. stanovišta protiv kojih se sprotivilo tužilaštvo su već bila izneta na nacionalnoj televiziji, celoj zemlji. Nije na njih uticao g. Kuçi. Oni to gledaju, posle dve rečenice prijatelju, kojima je čestitao prijatelju od 30 godina.

Ne možete uticati na čoveka da kaže nešto što je već rekao.

Tužilaštvo takođe ne može da se pozove na tačku 19. Optužnice kao dokaz za tačku 18. Juče je tužilaštvo reklo, da je g. Kuçi čovek koji je već nepoštovao -- koji je već izvršio krivično delo nepoštovanja suda, kada je ušao u pritvorski objekat 3. septembra, ali tačka 19. nije optužba. To nije dokazana činjenica. G. Kuçi se tretira kao nevin, u oba -- za obe tačke optužnice. Postoji prezumpcija nevinosti. Jedna nedokazana optužba ne može biti dokaz druge nedokazane optužbe. Inače bi tužilaštvo se služilo tačkama 19 i 18 da se uzajamno potkrepe.

Isto važi i za dokaz u pogledu drugih optuženih. Kaže se da su pronađeni dokumenti kod g. Kilaja i g. Smakaja, koji mogu biti relevantni za njihove teze. Ali oni ne dokazuju

umišljaj g. Kuçija. A kontakti g. Fazliua i drugih lica ne dokazuju da se g. Kuçi složio da stupi u kontakt s bilo kime. Obrazac ponašanja pripisan g. Thaçiju, možda može da kaže nešto o njegovim željama, ali to ne dokazuje da je svaki posetilac delio ta -- te želje. Dokazi za svakog optuženog moraju zasebno da budu razmatrani.

Pa, šta nam je onda preostalo? Dve rečenice, 18 reči i ovo je poruka "prijatelju, čestitam ti na profesionalizmu, na jasnim idejama o zemlji i ratu i na tvojoj hrabrosti. Bravo."

Uopšte se ne pominje predmet broj 6. Ne pominje se bilo kakvo svedočenje. Nema pitanja, nema uputstva, nema zahteva da se sastanu, nema zahteva za nekakav razgovor, ne pominje se nikakvo drugo lice.

A ko je čovek koji je to primio? Rustem Mustafa. G. Kuçi ga poznaje još od ranih '90-tih. Bili su zajedno poslanici u skupštini. Bili su u istoj političkoj stranci. Od '99-te su živeli na 150 metara. Jedan drugog gotovo svakodnevno su razgovarali ili barem svake nedelje. To je prijateljstvo od više od 30 godina. Tog dana, 12. aprila, g. Kuçi je poslao 51 poruku. Te nedelje je poslao 43 -- je slao 43 poruke dnevno, a primao 59 dnevno, a ovo je bila tek jedna od tih poruka.

Časni sude, u mom podnesku iznosim tri pravna argumenta u pogledu ove poruke i ja ih neću sada u potpunosti ponavljati, ali ću se ukratko osvrnuti na svaki od njih.

Najpre, režim rada za predmet 6, nije bila konačna odluka

u smislu 393. Tužilaštvo kaže, da treba imati u vidu kada je prekršen nalog, ali time se gubi iz vida poenta. Režim rada nije presuda. To je radni okvir rada. Sudija može da menja taj režim bilo kada, a u ovom slučaju pretresni panel i jeste promenio režim rada. Pravilo 116(4) kaže da panel može da izdaje naloge o kontaktima između strana o postupku i svedoka, kada god pravični postupak to zahteva. Okvir koji sudija može sutra da promeni, nije konačna odluka danas.

Kada je g. Kuçi poslao poruku, predmet je već bio pred pretresnim panelom i više nije bio pred sudijom za prethodni postupak.

Tužilaštvo kaže da po mom rezonovanju, ni jedan nalog ne bi bio konačan, ali to nije ono što ja kažem. O - pravni okvir postupka, koji se menja je drugačija stvar o odluke kojom se okončava neki spor, a član 393 je napisan za ovi drugi -- za ovo drugo pitanje, upravo konačnog -- okončanja spora.

Pod dva, g. Kuçi nije bio neko ko je primio taj režim rada. Tužilaštvo se poziva na apelacioni sud koji je rekao, da član 393 se primenjuje na strane u postupku i učesnike u postupku i na lica, u odnosu na koja ta odluka ima pravne posledice. To su tri kategorije. I onda, tužilaštvo jednostavno piše, g. Kuçi je bio strana u postupku, ali on nije bio. G. Veseli je bio strana. A, g. Kuçi je bio konsultant u timu. Tužilaštvo ne kaže u koju od tri kategorije on upada, ili zašto. Samo to iznosi kao takvo.

A u fusnoti u režimu rada, se ukazuje na član 2 profesionalnog kodeksa rada, i u tom kodeksu, u članu 1 se kaže "on se odnosi na branioce i tužioce, a g. Tuči [sic] -- [kao što je prevedeno]". Nije bio ni jedno ni drugo.

Pod tri, sam režim rada odnosi se na kontakte, koji su greškom napravljeni ili kada lice nije znalo da se primenjuje taj protokol. U odlomku II(c) se kaže, da ukoliko strana ili učesnik stupi u kontakt sa svedokom slučajno, lice ne sme da razgovara o predmetu, niti da direktno traži pristanak, da se obavi razgovor i upravo je tako i bilo. G. Kuçi nije razgovarao o predmetu 6, niti o dokazima, niti o budućem svedočenju, nije zatražio da se sastanu ili da obave razgovor, nije izdao nikakvo uputstvo. On je samo poslao kratko reakciju na intervju dat na televiziji, intervju bliskog prijatelja. Odbrana ne kaže da je poruka poslata pogrešnom licu.

Odbrana kaže, da g. Kuçi ga je poslao, budući da su prijatelji više od 30 godina, ne shvatajući da u tom trenutku, ne shvatajući u tom trenutku da je taj običan društveni kontakt, može potpasti pod odredbe režima rada. I to je razumno tumačenje tog slučajnog kontakta, tj. neželjenog kontakta.

Tako da, kako bi odlomak, odn. poglavlje II(c) imalo bilo kakvo -- bilo kakav smisao, onda mora da se odnosi na uobičajene društvene kontakte, kada je lice uspostavilo kontakt sa čovekom na koga se odnosi režim rada svuda. I onda

je g. Kuçi uradio upravo ono što je i traženo od njega. On nije razgovarao o predmetu, niti je tražio razgovor.

Tužilaštvo je govorilo o atmosferi straha i zastrašivanja svedoka na Kosovu. Odbrana ne poriče da je važno štititi svedoke. Opšti kontekst objašnjava zašto je uopšte usvojen taj režim rada, ali ne dokazuje da je postojao lični umišljaj g. Kuçija. Opšta zabrinutost ne može zameniti dokaz o stanju svesti optuženog u datom trenutku i ne može kratku poruku čestitki pretvori u kršenje naloga suda. Nema nikakve -- nikakvog dokaza da se g. Mustafa osetio pod pritiskom da mu je prećeno i da je ta poruka bila na neki način vršenja uticaja.

Časni sude, tužilaštvo mora da dokaže van razumne sumnje, da je g. Kući kada je otkucao tih 18 reči, znao da krši nalog suda. A, kakve dokaze je tužilaštvo s tim u vezi izvelo? Nikakve. Ni jedan dokument. Ni jedan svedok, ni jedna poruka, ništa.

Tužilaštvo nikada nije pitalo g. Kuçija ni jedno pitanje o njegovim namerama. Ni jednom u dve godine. Umesto toga, tužilaštvo se oslonilo na jednu pretpostavku, a to je, da je g. Kuçi advokat, profesor, da je radio u timu odbranu, te da stoga je nužno znao.

Ali, profesionalni status nije dokaz istinskog -- istinskog znanja u nekom trenutku. Opšti pristup materijalu iz predmeta dokazuje da je g. Kuçi imao na umu režim rada kada je poslao tu kratku poruku svom prijatelju.

U stavu 52 replike, tužilaštvo kaže: "Čak i jedan trenutak da se -- momentalna odluka da se stupi u kontakt sa svedokom, predstavlja kršenje naloga suda." Ta rečenica pretpostavlja odgovor na pitanje, a to je da brza odluka može biti i dalje odluka, ali pitanje je da li je g. Kuçi svesno odlučio da prekrši nalog. A tužilaštvo ne može da dokaže umišljaj, tako što pretpostavlja da je taj umišljaj postojao. I da vam onda predočim kakva je bila situacija.

Režim rada je dostavljen u junu 2022. Poruka je poslata u aprilu 2023, 11 meseci kasnije. U predmetu broj 6, ima više od 3.000 podnesaka. Sami timovi odbrane su zatrpani brojim dokumentima, paketima obelodanjenog materijala i imelima [sic]. Ja sam primio preko 5.000 *emailova* u ovom predmetu, a mogu da zamislim tek koliko su oni primili *emailova* u predmetu broj 6. Svima je to poznato.

G. Kuçi je gledao taj intervju na televiziji. Video je prijatelja od 30 godina kako govori, uzeo je telefon i otkucao dve rečenice. To je trajalo samo dve sekunde. Tužilaštvo je reklo da je to bilo hotimično [sic] -- [kao što je prevedeno] i namorno [sic], i da je slanje poruke naravno fizički čin, ali to ne dokazuje da je postojala namerna svest, da se prekrši nalog suda.

Tužilaštvo je imalo priliku da testira neposredno nevino objašnjenje. Mogli su da pitaju g. Kuçija šta zna, čega se seća i šta je nameravao kada je poslao poruku. Oni to nisu

uradili.

Tužilaštvo traži da sud zaključi o umišljaju, samo na osnovu profesije g. Kuçija, njegove uloge u timu odbrane, i na osnovu činjenice, da je poslao poruku, a to nije dovoljno za dokazivanje izvan razumne sumnje.

Takođe je tu još jedna činjenica koja ide u prilog stavu odbrane. G. Kuçi je radio u timu Veselija dve godine. Imao je pristup svemu. Da je hteo da vrši uticaj na svedoke, mogao je da sedi i bude prisutan tokom razgovora sa svedocima, mogao je da učestvuje u pripremi svedoka, mogao je s njima razgovarati privatno, zakonito. On ništa od toga nije uradio. On je namerno držao distancu u odnosu na svakog svedoka u predmetu 6. Nikada nije bio prisutan tokom jednog razgovora sa svedokom. Časni sude, to nije ponašanje ljuda [sic] -- koji -- čoveka koji je hteo da vrši uticaj, to je ponašanje čoveka koji je bio pažljiv, koji nije hteo da vrši uticaj, niti da utiče na bilo koje protokole.

Sada ću se pozabaviti tačkom 18, koja se temelji na jednoj stvari, na transrkiptu, transrkiptu razgovora, većina razgovora vođenog šapatom i snimljena u pritvorskom objektu. Ja u paragrafu 75 do 81 mog podneska, iznosim zašto se ovaj predmet ne može temeljiti na transrkiptu. Profesor Fraser je objasnio objašnjenje, slab snimak, šaputanje, nema izveštaja kako je napravljen transrkipt, niti ko ga je uradio, niti ima ikakvog zapisa o tome, koliko su sigurni bili oni koji su

transkribovali tekst. Nije bilo vremenskih pečata.

Tužilaštvo odgovara proceduralno. Kaže da je odbrana treba da ukaže na konkretne redove. Časni sude, stav 79 [nejasno] ovog podneska, objašnjava zašto to nije moguće. Ne postoje vremenske oznake, tako da se ne može srediti transrkipt u poređenju sa audiom za duže od nekoliko linija. Profesor Fraser je koristila reči teško, a i "gotovo nemoguće."

Tužilaštvo na to ne daje odgovor. Jednostavno ponavljaju da smo trebali da uradimo ono što je nemoguće uraditi. Tužilaštvo takođe kaže da je sistem verifikacije funkcionisao, kada se pravilno koristio i daje primer. Dakle, od -- primer je ispravka trans -- prevoda poruke od 12. aprila. Jedino -- na [kao što je prevedeno] prilika kada je odbrana koristila taj postupak, pokazao se tako da je ključni deo teorije tužilaštva bio zasnovan na pogrešnom prevodu. To treba da vodi ka oprezu, a ne samo pouzdanju.

Dakle, sada mogu da se pozabavim transkriptom, da pretpostavimo radi argumenta, da je svaka reč koju je tužilaštvo stavilo u usta g. Thaçiju izrečena. I pretpostavimo da je on imenovao tri svedoka. Pretpostaviću da im je rekao šta oni treba da kažu. Pretpostaviću sve to.

Optužbe iz tačke 18, govore o dogovoru po članu 35, a član 35(2) zahteva da se počini bitno delo u prilog izvršenja krivičnog dela. Dakle, moje pitanje je jednostavno, šta je

uradio g. Kuçi. Nije kontaktirao svedoka 5. Nije bilo poruke ni poziva, ništa. Nije kontaktirao svedoka 2. Nema poruke ni poziva, ničega, i nije kontaktirao svedoka 6, nema poruke, nije bilo telefonskog poziva, ni sastanka, ničega.

Nezavisni advokat koji je pregledao telefon od marta i decembra, nije pronašla ništa. Tužilaštvo je tražilo da se da evidencija poziva, negde u vreme njegovog dolaska u Prištinu, 6. septembra. Tu se pokazuje četiri broja. Ni jedan od ta četiri broja nije povezan ni sa jednim svedokom u predmetu 6, a onda je prošlo više od dve godine. Ništa se nije desilo tokom te dve godine. Ni kontakt, ni poruka, ništa, ni sastanak.

Tužilaštvo se takođe oslanja na tezu da je g. Kuçi zapisivao uputstva, ali nisu pronađene beleške. Pretres je obavljen kuće [kao što je prevedeno] g. Kuçija i telefona. Tužilaštvo nije našlo nikakve beleške, na kojima se nalaze i uputstva za svedoka 2, 5 ili 6. Ne postoji dokument koji se može povezati sa tom poce [sic] -- posetom. Nema dokaza o bilo čemu što je možda bilo zapisano, niti da je bilo kakva beleška napustila pritvorski objekat. Dakle, ništa ne postoji napismeno, što bi se moglo dostaviti svedoku.

Tužilaštvo je podnelo odgovor od gotovo 10.000 reči, odgovorili su na argumente svih pet timova odbrane. Govorili su o vidovima odgovornosti, o kumulativnim presudama, o članu 401, o izricanju kazne, beneficijama itd. međutim, tu ništa

nije bilo od dela g. Kuçija, ni jedan paragraf, ni jedna rečenica. Ja sam to tražio.

Najbliže što se može tako shvatiti od strane tužilaštva je u pasusu 66 njihovog odgovora, tu kaže da se imenovanje svedoka i reč o tome šta oni trebaju da kažu, zapisivanje, predstavljaju korake u izvršenju dogovorenog, ali pogledajte kakvo to ponašanje se tu opisuje. Opisuje se šta je g. Thaçi uradio za vreme posete. Ništa se tu ne govori o onome šta je g. Kuçi uradio nakon posete, a on je u stvari -- niti šta je uradio nakon posete. To se sve govori o tome u tački 18.

Tužilaštvo mora da navede stvarno delo, koje je onda rezultiralo izvršenja krivičnog dela nakon dogovora. Takođe, mora da razdvoji dve stvari. Reči -- rečeno je da se dođe do dogovora. Dakle, tužilaštvo nije napravilo tu razliku, oslanja se na isti razgovor, gde se dokazuje i dogovor i krivično delo. Dakle, kaže se da je g. Kuçi pristao, a onda njegove reči pristanka, tretira kao činjenicu, pomoću koje se onda i izvršio dogovor. Dakle, rizik je da se ono što stoji u članu 35 smatra krivičnim delom, zasniva se samo na pukim rečima.

Ovde imamo isti problem kao i sa tačkom 19. Tužilaštvo ponovo govori o vršenju uticaja i kaže da je g. Kuçi pristao da vrši uticaj na svedoke, ali pogledajte šta se zaista navodi u tački 18. Tu se tereti za dogovor prema članu 35, kombinovano sa krivičnim delom, radi počinjenja nepoštovanja suda, tj. kontakt sa svedocima izvan okvira protokola. Ne da

se vrši uticaj na njih, samo da se kontaktiraju. Ta razlika je bitna, najviše ovde, zato što -- god se može reći o drugim optuženim u ovom predmetu, a ja o njima ne govorim ništa, stav g. Kuçija je jedan stav poštovanja. Drugi optuženi se suočavaju sa optužbama prema članu 401(2) [kao što je prevedeno]. Oni su navodno delovali kao -- u okviru grupe. Kaže se da postoje dokazi o onome što je izvršeno, ali to je potpuno druga vrsta optužbe koja se zasniva i temelji na drugačijim činjenicama i koja zahteva drugačije dokaze. To se ništa ne odnosi na g. Kuçija.

Tako da, kad tužilaštvo ovde stoji, opisuje šemu uticanja na svedoke, časni sude, ja želim da vi potpuno razdvojite ono što je tužilaštvo spojilo. Pitanje je, da li je g. -- za g. Kuçija je, da li -- g. Thaçi hteo da se vrši uticaj na svedoke. To nije u stvari pitanje. Pitanje je, da li je g. Kuçi pristao da ih kontaktira i da li je onda nešto konkretno i uradio u tom smislu. On nije stupio u vezu ni sa kim, nije ništa uradio, i dve godine istraga, nisu proizvele ni jednu poruku, ni jedan poziv, niti jedan sastanak koji bi govorio suprotno.

Dakle, postoji još jedna stvar, a to je važno. Tužilaštvo kaže da je g. Kuçi rekao g. Thaçiju da je već razgovarao sa svedokom. Istraga pokazuje da to nije tačno. On nije ni sa kim razgovarao. I to sama istraga tužilaštva dokazuje.

Razmislite o tome šta to znači. Bivši predsednik je u

pritvoru, suočava se sa optužbama koje -- koje mogu rezultirati doživotnom kaznom. On je uzrujan, podseti ga stari prijatelj, provedu zajedno tri sata, a taj prijatelj mu kaže ono što on želi da čuje o nečemu što se nikada nije desilo. Dakle, to nije pristanak na delovanje, to je čovek koji pokušava da smiri starog prijatelja i onda posle toga nije uradio ništa.

Tužilaštvo traži da ga osudite na osnovu reči, reči koje nisu do -- proizvele ni jedno delo, ni kontakt, nikakve posledice. I ja stojim pri tome.

Časni sude, moja poslednja tema. Član 1 Krivičnog kodeksa kaže, da krivična dela i krivične sankcije postoje samo za dela i šteta na -- koja je nanesena zaštićenim vrednostima, "u onoj meri u kojoj nije moguće zaštititi te vrednosti bez krimi [sic] -- krivičnih sankcija."

Ono što tužilaštvo kaže, ovde rizikuje da naruši integritet postupka pred ovim sudom. Tužilaštvo je tako i reklo u svom uvodnom govoru. Rekli su da je ovaj predmet nešto što predstavlja čitavu suštinu vladavine prava i samog suda. Međutim, to je upravo vrednost kodeksa profesionalnog ponašanja koji to štiti.

Član 1 tog kodeksa kaže isto to od reči do reči i postojao je put. Tužilaštvo je moglo da se obrati sekretaru. Sekretar je mogao da ukloni g. Kuçija iz tima. Sekretar je mogao da uskrati njegov pristup sudu i time bi se sav rizik

odmah eliminisao na izvoru. Ništa se ovde ne pojavljuje, što bi naznačilo da je ovaj postupak razmatran.

Dakle, tužilaštvo u članu 46 svoje -- svog odgovora, kaže da ja ne mogu da imam i jedno i drugo, da ne mogu da kažem da kodeks ne obavezuje g. Kuçija, a onda da kažem i da je kodeks pravi instrument. Časni sude, nema tu nikakve kontradikcije. Odgovor tužilaštvo to i prihvata u poslednjem redu iz tog pasusa. Tužilaštvo kaže da argument spaja potpuno "dve drugačije stvari", upravo to, dve različite stvari.

Prvo pitanje je da li sudski nalog povlači krivičnu odgovornost za konsultanta. Moj odgovor je ne. Drugo pitanje je da li je sekretarijat imao načina da se bavi pro -- problemima koje je tužilaštvo uočilo. Moj odgovor je da. I jedno i drugo može biti tačno. Odsustvo krivičnog dela ne znači da je tu odsustvo pravnog Leka.

I na kraju, član 11 krivičnog kodeksa. Član 11 glasi, da delo nije krivično delo, čak iako ima obeležja istog, gde postoji opasnost -- gde postoji jedna nebitna mala -- mali stepen opasnosti i tu se onda navodi šta treba razmatrati. Priroda dela, odsustvo posledica, okolnosti, stepen krivice i lične okolnosti lica. Tužilaštvo kaže da se ovde ne može primeniti član 11, zato što nije deo zakona, časni sude. To jednostavno nije tačno.

Član 16(3) Zakona obuhvata glavni deo krivičnog kodeksa u ovom postupku i č -- sud primenjuje član 393 kodeksa "ne može

da govori o krivičnom delu, a da izostavi ona ograničenja koja se navode u kodeksu.

Dakle, i ja sad dolazim do zaključka.

Časni sude, ja tražim da ove tačke oslobodite g. Kuçija i to tražim prvenstveni, zato što tužilaštvo nije dokazalo svoju tezu. Nema konačne odluke. G. Kuçi nije potpadao pod taj okvir, nema zakon -- nema dokaza o umišljaju. Na transrkipt se ne možemo osloniti i nije došlo do krivičnog dela, nikakvog dela.

Takođe, tražim da o ovom predmetu odlučujete na osnovu onih optužbi koje su potvrđene protiv g. Kuçija. Ne po pitanju vršenja uticaja na svedoke, za šta se on ne tereti. Ne po ometanju na osnovu člana 401(2), što takođe nije potvrđeno u optužnici za -- protiv njega.

Dakle, ja želim, da vi zaključite da je to delo nešto što nema neki veliki značaj, prema članu 11 i da ga oslobodite na osnovi toga.

Ako bi ga osudili po i jednoj od tačaka, onda tražim da izreknete -- da ne izreknete nikakvu kaznu, član 1(2) Krivičnog zakona, traži da kazna bude proporcionalna stepenu i prirodi opasnosti.

Ovde, na temelju dokaza samog tužilaštva. Uopšte nije bilo nikakve opasnosti, ništa se nije desilo. Časni sude, g. Kuçi je ceo svoj radni vek proveo gradeći vladavinu prava na Kosovu. On ima 55 godina, nikada nije bio ranije osuđivan, a

dokazi ne dokazu -- ne dokazuju da je on svesno prekršio nalog suda, niti pristao na tako nešto. On je neprijatelj ovog suda i treba ga osloboditi.

Hvala vam.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Hvala vam, g. Admiraal.

Pre nego što odemo na pauzu, molim da svaku od strana da nam kaže, koliko još vremena njima treba, tako da bi mogli da vidimo da li imamo dovoljno vremena da završimo danas, ili da li ovo sve treba onda da obavimo u ponedeljak, tako da sve strane imaju dovoljno vremena da se pripreme. Dakle, molim da onda tužilaštvo kaže šta misle, koliko njima treba vremena.

G. HAFETZ: [Prevod] Hvala, časni sude. U ovom trenutku, mislim da će nam trebati negde oko sat, sat i 15 minuta ili sat i po. Mi smo dosta prekoračili predviđeno vreme druge strane, tako da -- naravno na tome im ne zameramo.

Tako da će nama trebati više od sat vremena i možda bi radije onda nastavili u ponedeljak.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Molim svaki tim odbrane da nam kaže koliko njima vremena treba.

Gđa Menegon.

GĐA MENEGON: [Prevod] Pa, ja mislim da ostajem pri proceni od 30 minuta.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] G. Rees.

G. REES: [Prevod] Pa, trebaće mi pola sata.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] G. Edwards.

G. EDWARDS: [Prevod] Pa, pošto ja ne znam šta će tužilaštvo imati da kaže u predmetu protiv g. Kilaja, mislim da je jako teško, časni sude, ali imajući u vidu vaša pitanja pre pauze za ručak, mislim da će nam trebati 15 minuta da se pozabavimo nekim od tih pitanja, al' to je apsolutni minimum. Ako tužilaštvo ima šta da kaže, što se konkretno odnosi na g. Kilaja, onda će nam trebati više vremena.

G. YOUNG: [Prevod] Časni sude, pet minuta, ako nam uopšte bude trebalo vremena.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] U redu.

G. Admiraal, pretpostavljam da je prerano da vi date svoju procenu?

G. ADMIRAAL: [Prevod] Da.

SUDIJA GOSNELL: [Prevod] Pa, u redu. U svetlu ovoga što je rečeno, mislim da je u interesu svih strana i pravičnosti, to da svako ima dovoljno vremena da pripremi odgovore na pitanja koje sam ja postavio, i da mogu da odgovore na podneske jedni drugih, tako da mi sada završavamo zasedanje i počinjemo ponovo u ponedeljak, u 9:30h.

--- Sednica se završava u 15:39 časova.